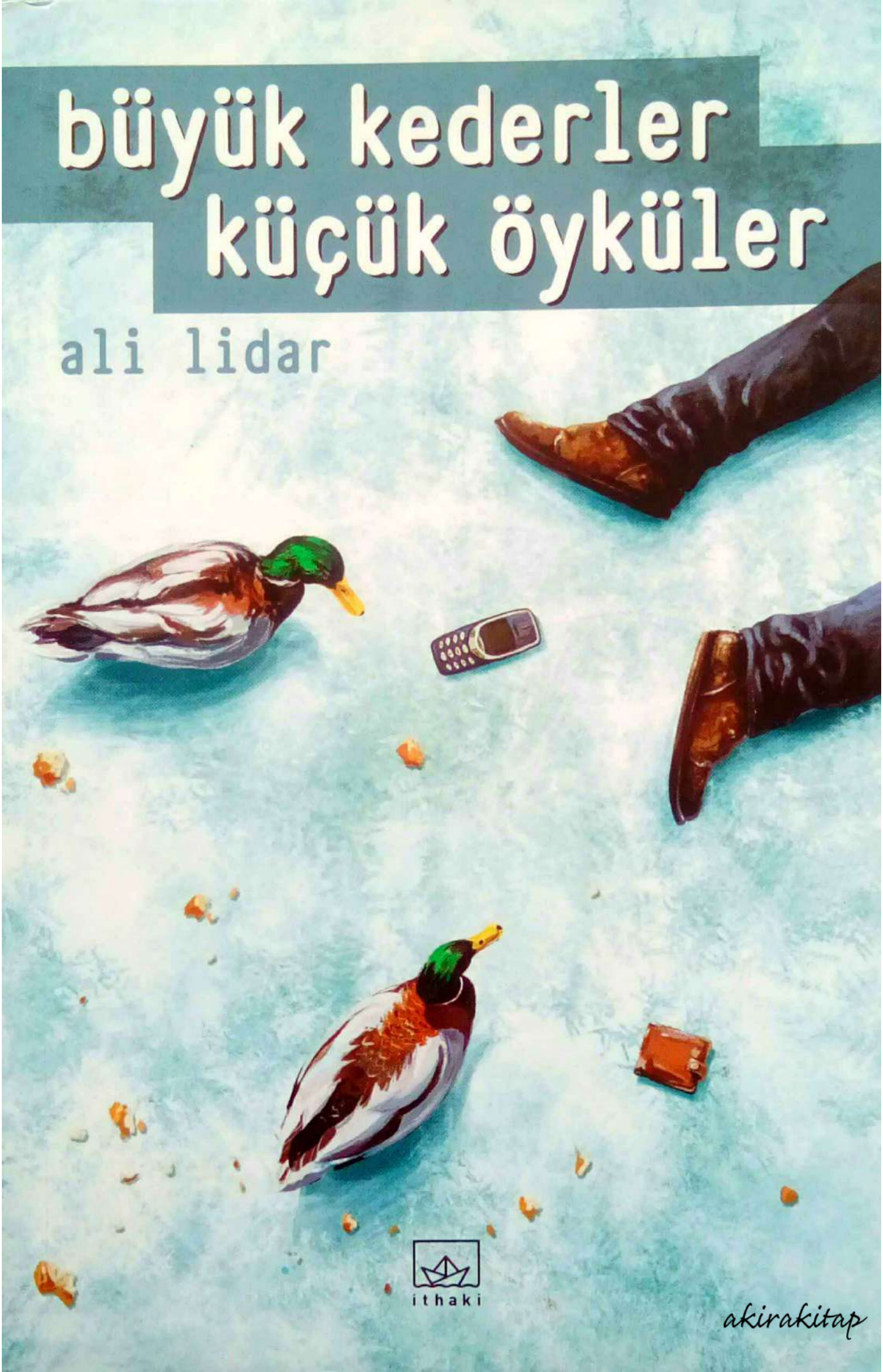
büyük kederler küçük öyküler

ali lidar

ithaki

akirakitap

Büyük Kederler Küçük Öyküler
Ali Lidar

İthaki Yayınları - 1548

Yayına Hazırlayan: *Burak Albayrak*
Düzelti: *Devrim Horlu*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Eylül 2019, İstanbul

ISBN: 978-605-7762-12-2

Sertifika No: 11407

© İthaki, 2019
© Ali Lidar, 2019

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 - Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97
Sertifika No: 40200

akira

Ali Lidar

BÜYÜK KEDERLER KÜÇÜK ÖYKÜLER

ithaki

MUHTEVİYATI

Soğuk Değildi ve Yağmur Çiselemiyordu 9

İdeolojik Kalp Kırıklığı 21

Yalnızlığa Kesilen Bilet 31

Mutsuzluğun Otopsisi 39

Tek Ev 43

N'apıcaz Lan Şimdi? 47

Emine Akçay'ı Unutmayın 51

Okur Mektubu Yahut Bir Yazarın Hezeyanları 55

Büyük Kederler Küçük Öyküler 61

Mevzu Kitap Değil Prensip 65

Bizi Hayata Karşı Ne Savunabilir, Edebiyattan Başka? 69

İnsan Ne Zaman Kendisiyle Barışır Yahut Vasata Alışma Çizgisi 73

Vasiyet 77

Bilinmeyen Bir Adamın Mektubu 81
Kitap Mezarlığı 89
Saman Kâğıt, Trafik Hocası ve Bilinçaltım 93
Az Sussun Herkes 97
Kayıp Hayaller Parkı 99
Niye Çaldın Lan Heykeli? 103
Bütün BİM'ler Dokuzda Açılır 107

SOĞUK DEĞİLDİ VE YAĞMUR ÇİSELEMİYORDU

Ne kadar yürüdüğümü bilmiyorum. Bacaklarım artık isteğim dışında hareket ediyor sanki. Öylesine yorgunum ki... Ama durmuyorum, duramıyorum.* Erişmek istediğim menzile sanki bir an evvel varmak için gövdemin ağırlığından, bedenimden ayrılmaya niyetli dizlerim. Buz tutmuş gölleri geçiyorum, güneş ışığının yere değmediği ormanları, çorak tarlaları, çölleri... Öyle yorgunum ki aslında... Biri durdursa yahut ayağım bir taşa değse, ayağıma bir diken batsa da duraklasam diyorum, hareket etmeye mecalim yok...

Ama değiyor tüm bu zahmete, sonunda karşımda görüyorum onu, sanki hiç eskimemiş, sanki hiç gitmemiş, ter ü taze oluyorum ben de birden; üstümden yolların, çöllerin tozu pisliği silkiniyor, göllerin, denizlerin neminden eser kalmıyor. Çünkü o karşımda, o beni görüyor...

Alarm sesiyle irkiliyorum.

Alarm olarak kullanıyorum cep telefonumu, artık çalmayan, çoğu zaman kapalı olan bu meşum aleti. Sahi bizim bir zaman-

---

* Dizlerim, erişmek istediğim menzile bir an evvel varmak için gövdemin ağırlığından, bedenimden ayrılmaya niyetli sanki.

lar bir çalar saatimiz vardı, ne oldu ona? Çalar saat! Eskiler ne yüce gönüllüymüş, uyanmak için saate güveniyorlarmış, bir eşyadan bir vazife bekleniyor, zamanı göstermek, zamana riayeti sağlamak için...

Yine ter içinde kalmışım, yastığım sırılsıklam, tişörtüm, saçlarım su gibi. Neden bu kadar terliyorum bilmem. Biraz da bunu düşüneyim diyorum kendi kendime. Öncelikle kiloluyum sanırım, iki aydır doğru dürüst yaşam belirtisi göstermememe rağmen. Obez değilim belki ama olmam gereken kilonun üzerindeyim, belki bundandır terlemelerim. Sonra burnumdan rahat nefes alamıyorum. Burnumla nefes alamamamın gece terlemelerimle bağını kuramıyorum, zayıf ihtimal. Herhalde yorganım kalın geliyor. Üşümekten, hasta olmaktan korkup saç tellerime kadar çektiğim yorgan, gece terlemelerimin baş müsebbibi gibi duruyor. Elimdeki telefondan internete bakıyorum; kanser belirtisi çıkıyor. Şaşırmıyorum, tırnaktan saç teline kadar pek çok şikâyeti o habis hastalığın belirtisi olarak gösteriyorlar. Kendime yüzlerce kez koydum buna benzer teşhisleri. Rezillik...

Şimdi yataktan kalkıp güne başlamayı ertelemek için başka bir şey düşünmem gerek. Aklıma *Mahur Beste*'nin Behçet Bey'i geliyor. Ne de güzel oyalıyor kendini, öteliyor hayatı üstat, diyorum, yatağından kalkmadan neler düşünüyor öyle uzun uzun. Yahut Proust'un Swan'ı... Neyse ertelemek, ötelemek bile bir maharet istiyor, bense o derece mahir değilim. Aslında kaçmak istediğim o görüntü, o son rüya sahnesi biteviye gözümün önünde. Ne kaçabiliyorum, ne unutabiliyorum...

Artık bitti, bugün işyerime ve işime dönüş günüm. İki aylık izinler, raporlar, müsamahalar sona erdi. Kimi görsem "işe gel, havan değişir, kafan dağılır bir şeylerle meşgul olursan," diyor. Ben de bu cümleleri kurardım başkasının yerinde olsaydım, klişeler şaşmaz bir şekilde evrensel sanıyorum.

İnsanın mutluluğu bulduğu yer neresidir, insan nerede mut-

ludur? Zihnim bugün çok yaratıcı aslında yerinden kalkamayan bedenini oyalamakta. Yani demem o ki insanın mutluluğun kaynağı nedir? Filozoflar varlığın ve bilginin arkesini araştırmışlar fakat mutluluğun kaynağı, önermesi yok filozoflarca ileri sürülen. Stoacıların ya da hedonistlerin mutluluğun yollarına dair söyledikleri var elbet ama kaynak diyorum kaynak! Misal, gerçekten anne karnında mıydı mutluluk? Bu ana rahmine dönüş, bu regresif özlem doğru olabilir mi? Yani insan mutlu olduğunu bilmediği bir mutluluk evreni dönemine dahası mutlu olduğunun farkında bile olmadığı bir yere mi atfeder mutluluğu? Sanıyorum boyumu aşan sorularla zihnim kendinden kaçıyor, zihnim kendinden kaçıyor, zihnim kendinden kaçıyor...

Yatakta doğruldum nihayet. Uyurken başımda bekçi misali dikilsinler diye ayakucuma koyduğum terliklere uzandım. Yavaş yavaş gerinerek sabahlığımı giydim. Bu çağda, uyandığında sabahlık giyen son altı kişiden biriyim sanırım. Artık normalleşme zamanı geldi, diyorum kendi kendime, artık normalleşme zamanı geldi, kendime acımaktan vazgeçme zamanı çoktan geldi.

Çünkü bilir misiniz en ağırıdır bu insani duyguların; insanın kendine acıması. Başka birine, bir hayvana, bir çiçeğe acımak ne kolay ve ne rahatlatıcı bir duygudur. Bir nevi katharsis sağlar, bunun başına bu geldi, ben ona üzülüp acıyayım ki benim başıma gelmesin, demenin bir hâlidir, bir tezahürüdür başkasına acımak. Oysa ben bu duyguyu çoktan geçtim, artık bizzat kendim bir acıma nesnesiyim çevremdekilerin nazarında. Beni görüp sevgililerinin, eşlerinin ellerini daha sıkı kavrayanlar var. Bir ibret vesikasıyım, görmeler yürek ister.

Heyhat, ben kendime acıyorum. Nasıl oldu, nasıl bu hâle geldim, nasıl elimden kaçtı ömrümün muhtemel mutluluk takvimleri, mekânları... Aynaya bakınca başlıyor bu ıstırap, insan kendine, hele de kendisiyle karşı karşıyayken yalan söyleyemiyor. Aynaya bakmadan, hâl-i perişanımı görmeden geçirebildiğim o

ender günlerde ise gözyaşlarım bir kıymık gibi batıyor kalbime. Yeter bu kadar diyorum kendime, yetmiyor. Dünyada pek çok insanın da başına geldi belki ama dil, gönüle erişmiyor, akıl, ve sağduyu gibi fazilet unsurları, kalp denilen o ipekten mürekkep demire nüfuz edemiyor.

Hem kendine acımanın da rahatlatıcı bir yanı var, ayağa kalkmaya, yeniden başlamaya fırsat vermiyor. Çocukluğundan kovulmuş bir delikanlının boşvermişliği geliyor insana. Bir tür laubalilikle bakıyorsun kendi içine ve etrafa. Velhasıl kendine acımak çok çetrefil, pek hazin bir hikâye...

Önceden ütülediğim gömleğimi, pantolonumu giydim. Yavaş yavaş diyorum kendime sürekli, yavaş yavaş kendime gelmeliyim, zihnimdeki görüntüyü silmeliyim diyorum. Ama olmuyor işte, insan bir seferde, bir günde, bir ömrün devamına karar verilen bir anda kendine gelemiyor. Hele ki anılar olunca dört bir yerde, içilmemiş suya dayanamıyor, yarım kalmış bardaktaki su bir türlü içilemiyor, lavaboya dökülemiyor.

Derin tesirler dilsizdir diye okumuştum yıllar evvel bir kitapta. Bu söze bel bağlıyorum şimdi maalesef, başka bir çıkar yol bulamıyorum, başka bir avuntum da yok. Çünkü izaha dilim yetmiyor, zaten mahir bir hatip olmadım hiçbir zaman acılarımın ifşasında. Yazdıklarımınsa aslı astarı pek yok. Kopuk uçurtma...

Buzdolabının kapağını açıyorum. Her şey bozulmuş, kokuşmuş, çürümüş sanki. Bulduğum birkaç lokmayı zorla ağzıma koyuyorum, çay demlemedim, su bile içmeden çiğnemeye çalıştım ağzımdakileri. Her seferinde, her çiğneyişte telkin ediyorum kendime; yavaş yavaş kendime gelmeliyim, zihnimdeki görüntüyü silmeliyim diyorum. Olmuyor, gücüm de yetmiyor, sözüm de geçmiyor.

Psikoloğun verdiği ilaçları yutuyorum bir ümitle. *Ativan*, *Lustral*. Biri dil altı diğeri dil üstü... Bir mantra gibi kendi kendime mütemadiyen tekrarlıyorum. Yavaş yavaş kendime gel-

meliyim, zihnimdeki görüntüyü silmeliyim. Buradan ayrılmam gerek, bu evden çıkmam gerek. Anılar insanı rahat bırakmıyor.

***

Nihayet benim için imkânsız olanı yaptım, uzun zamandır kendimde bulamadığım güce bir an için tekrar sahip oldum ve evimin içeriden kilitlediğim kapısını açtım. Eşikte duran ayakkabı parlatıcısı bile gözlerimin dolmasına yetiyordu ve durmadan, kendime söyleniyordum; "Sakın ha, sakın ha, iyi gidiyorsun devam et." Aylardır hunharca kullanarak zevkime alet ettiğim, kendi karakterinin, yapısının dışına bile isteye çıkardığım, topuklarına basmaktan şekilsizleşen, kerata kullanmaksızın ucunu vurarak ayağıma geçirdiğim için bir ayakkabı artığı hâline gelen pabuçlarımı giydim. Pek zavallı görünüyorlar yazık, toz içindeler, orijinal renklerini ben bile hatırlamıyorum. Hatırlamadığım onca şey var ki, bunu hatırlayamadığıma hiç şaşırmıyorum. Oldum olası asansörleri sevmediğim için ağır ağır iniyorum merdivenlerden. İnmem gereken mesafe de zaten öyle çok değil. Fakat durmam gerektiğini hissediyorum tam ortada. Atışını bile unuttuğum, diz kapağımın arkası ne kadar umurumdaysa ancak o kadar önemsediğim kalbim, dayanamıyor herhalde âni hareketlenmelerime. "Dur," diyorum içimden; yavaş yavaş kendime gelmeliyim, bu kadar yormamalıyım bedenimi belki de. Can tatlı işte, başka şeye benzemiyor.

Kan ter içinde kaldım yine ama olsun, bir adım kaldı apartmandan çıkmama. Elim ezbere uzanıyor apartman kapısının kilit düğmesine, "daaat!" diye pek kaba bir sesle anlıyorum kilit sürgüsünün bana teslim olduğunu.

Ve çıkıyorum insanların arasına yeniden. Nicedir kaçtığım, kuytu köşelere saklandığım, karşılaşmamak için bahanelerden hikâye kaleleri kurduğum insanların arasındayım yine. Fakat korkuyorum, aylardır insan yüzü görmemiş bir mahpus gibi kor-

kuyorum ve merak ediyorum onları. Üstüme doğru geliyorlar sanki, pejmürde bir kıyafetle çıktım herhalde sokağa, diyorum fakat şöyle göz ucuyla kendimi yokladığımda fena da görünmediğimi düşünüyorum.

Hanımlar beyler, eskidendi o kıyafetine göre insan seçme dönemi. Şimdi kıyafet bariyerleri kalktı ortadan. Misal, üzerinizdeki pahalı olduğu düşünülen kıyafetlerinizin aynısını sizinle aynı mertebede olmayanlar da giyebiliyor. Moda, artık bir ayrım kalkanı olmaktan çıktı. Bilginize...

Sonra aklıma geliyor beni görenlerin yüzlerinin neden ekşidiği, acıma hissiyle mahzunlaştığı... İnsanın felaketi yüzüne yansıyor herhalde. Silinmiyor yüzümden bu bedbahtlık izleri. Yüzümü kaç kere yıkarsam yıkayayım değişmiyor alnımdaki çizgiler, gözümdeki kanlı damarlar yok olmuyor.

İşyerime yürüyerek gitmeye karar verdim. Arabam olmadığı için kullandığım otobüsün kalabalığına tahammül gösterecek gücü kendimde bulamadım çünkü. Yürüyerek giderken de en tenha güzergâhı belirledim kafamda. Yıllar önce bir adam tanımıştım. Veremdi, öksürürken soluksuz kalır, yere yığılırdı. Küçücük bir yazıhanenin bir odasını patronunun onayıyla yatak odasına çevirmişti, orada yatar kalkardı. Yazıhanenin dışına çıkmak zorunda kaldığı pek ender zamanlardaysa suratı asılır, sanki yazıhanenin kapılarını, duvarlarını okşayarak bir nevi vedalaşma ritüeli gerçekleştirirdi. Bir gün benim de bulunduğum bir toplantıdan sonra patronu ondan dışarı çıkmasını ve yazıhaneye yaklaşık beş yüz metre uzaklıktaki bir matbaadan bastırdığı el ilanlarını almasını istedi. Dünyası başına yıkıldı garibanın, insan denilen leş yiyicinin haddinden fazlasıyla yine karşılaşacağım diyerek dert yandı dişlerinin arasından. Sonra zihninde sınırlarını çizdiği bir haritayla insandan uzak yerleri belirleyerek ve yolunun iki katına çıkmasına da rıza göstererek ayrıldı yazıhaneden. Bir saat sonra ise ölüm haberi geldi, cesedi, kendi tabi-

riyle leş yiyicilerin eline düşmüştü, son nefesinde yanında olsam muhtemelen böyle derdi. Gri kentin tenha yollarından birinde yakalandığı öksürük krizi bir berber dükkânının önünde sona ermişti...

Onun gibi değilim, dedim kendi kendime, yine kendime gelmeliyim dedim, zihnimdeki görüntüyü silmeliyim. Mesela karşımda uzanan nehre bakmalıyım biraz. Pek kirli, pek nazlı akıyor olsa da, zamanın da aktığını, her şeyin geçtiğini gösteriyor diye düşünmeliyim. Yanımdan geçenlere de dikkat etmeliyim tabii. Yeni nesil gençler kaykaya, patene pek bir hevesli. Bisikletlileri, elektrikli bisikletlileri ve motor kullananları da gözümden kaçırmamalıyım. Başıma bir iş gelsin istemem, çünkü iki ay sonra ancak güç buldum onların ve diğerlerinin, arabaların ve evlerin ve evrenin sesini yeniden duymaya...

Yaşamak hazin bir macera artık benim için. Nefes alıp verişimden gayrı bir emarem yok hayatta oluşuma dair. Belki yürümek de eklenebilir yaşam emarelerime. Yıllar önce okuduğum bir kitapta benim gibi bir karakter vardı galiba. Yürüdükçe düşünür, düşündükçe yaşadığının farkına varırdı. Kaldığı hastanede edindiği yürüyüş arkadaşı bir gün yürüyüşe gelmediğinde onun öldüğünü anlamıştı. Bu kadar basitti aslında her şey... Sonra büyük bir Alman filozofu vardı, ömrü boyunca yaşadığı kentten hiç ayrılmayan ve sadece günün belli bir saatinde dışarı çıkıp yürüyüş yapan bir düşünür. Koca Königsbergli! Benim atam bu roman kahramanıyla bu filozof mu yoksa? Saçmalıyor olsam da iyi, bu da bir delil kendimi kaybetmediğime. Saçmaladığımın farkındayım üstelik, usul usul ve müstehzi bir ifadeyle seslenıyorum kendime. Yavaş yavaş kendime gelmeliyim, zihnimdeki görüntüyü silmeliyim.

Nice düşünme temrini, nice insan silueti ve nice adım sonra vardım işyerime. İşyerim dediğim bir kamu dairesi. Büyük bir araziye kurulmuş bu devlet dairesinin nizamiyesine yaklaştık-

ça ürpertisi arttı içimin. Kapıdaki güvenlik görevlilerinden biri beni görünce şaşırdı, kulübesini terk ederek yanıma geldi elimi sıktı ve dinlemediğim bir iki kelam etti. Sonra beni sırtımdan adeta iteleyerek yüreklendirmek istedi. On beş yirmi adım sonra omzumun üstünden arkama doğru baktığımda yanındaki arkadaşına bir şeyler anlatıyordu, tahmin etmesi güç değil, anlattığı hikâye benim hikâyemdi. İbret vesikası olarak burada da misyonum devam ediyordu. Bu ve bunun gibi manzaralara alışmam gerek. Yine yürümeye devam ettim, çalıştığım bina bu genişçe arazinin göbeğinde yer aldığı için bir başıma ve sessizce düşünüp gidebileceğim on dakikalık daha yolum vardı.

Orda burda yatan ve açlıktan bitap düşen köpekler gördüm her yerde. Bir deri bir kemik kalmış zavallılara acıdım. Sonra gözüme yabancı gelmeyen birkaç insan geçti sanki yanımdan ama kim olduklarını çıkaramadım, onlar da beni fark etmediler. Belki de uzaktan kim olduğumu anladılar fakat benimle konuşmak istemediler. Olabilir, dedim kendi kendime, insanın ağzında dilinin ve kelimelerinin büyüdüğü, bazı kelamların çıkamadığı zamanlar vardır bilirim. O tatsız saniyeleri ya da dakikaları yaşamamak için kaçmış olabilirler. Bu düşünceler beni uzun süre idare etti, kendime geldiğimde çalıştığım binanın girişindeydim.

Binaya girdim, selam verenlerin selamını aldım, yanıma gelenlerin iyi niyetlerle söyledikleri sözleri dinledim, teşekkür ettim. Güç bela sandalyemi çektim ve masamın başına yerleştim. Bıraktığım gibi değildi masam, sanırım müstahdem biraz derleyip toparlamıştı. Kâğıtlar üst üste koyulmuş ve masanın bir köşesine istif edilmişti. Bilgisayar masamdaki kahve bardağı yıkanmış ve yerine konmuştu. Masam tertemizdi. Muhtemelen bir iki gün önceden adım geçmişti bir konuşmanın içinde, gelecek demişlerdi. Müstahdemse elinden gelen en büyük iyiliği yapmıştı benim için, o günlerin anısını taşıyan masamı silmişti.

Yine bir sürü çalışma arkadaşım geldi yanıma, uzun uzun

sohbetler edildi. Kimisi ben yokken dairede neler olup bittiğinden bahsetti, müdür kime kızmış, şef neden bilmem kime fırça atmış, kimler fazla mesaiye kalmış vesaire. Hatta patavatsızın biri yeni bir stajyer kızdan söz etme gafletinde bile bulundu. Görmeliymişim, ne dolgun göğüsleri, ne uzun bacakları varmış... "Git başımdan," dedim "git." Kalabalıklar insanın acısıyla yüzleşmesine fırsat vermiyor.

Sonra Müdür Bey geldi yanıma, ayağa kalktım, bana doğru uzattığı elini sıktım, sessizce söylediklerini dinledim, başımı sallayarak karşılık verdim. Bir anda dairenin ağlama duvarı olmuştum, gelip benimle birkaç dakika geçirenler teselli bulup gidiyorlardı fakat ben teselli denilen duyguya uzaktım. İnsanın içi nasıl teselli bulur? Kalbim ağrıyorsa tesellisi nereden gelir?

Tüm bu sohbetler, gelip gitmeler, hâl hatır sormalar, güçlü ol kardeşimler, yanındayızlar, akşam kimseye söz verme gidip bir şeyler içelimler, sen yine de stajyeri bir görler, kendini işine vermelisinler öğlene kadar sürdü. Aslında iş dışında pek görüşmediğim arkadaşlarım beni öğlen de yalnız bırakmadılar, birinin arabasına bindik ve beni işyeri sınırlarının dışında yer alan ve aramızda seveni bol olan bir esnaf lokantasına götürdüler. Tüm bu kaşık, çatal sesleri, tüm bu gülüşmeler, ekmek bölüşmeler bir an olsun içimi rahatlatmadı diyemem. Aylar önce de böyle olmuştu, hiçbir şey yemeden geçen bir buçuk günün sonunda karnım acıkmıştı ve ben kendimden utanmıştım.

Masadaki konuşmalar uzadıkça uzadı, bu esnada garsonlar boş tabakları alıp çaylarımızı getirdiler. Çayların gelmesiyle sohbet daha da basitleşti. Müdürün ve şefin dedikodusu başladı bir anda. Yine varlığım ikinci plandaydı, yine herkes kendi derdine, kendi yaşamına dönmüştü.

Yemekten sonra hep birlikte daireye döndük. Herkes köşesine çekildi hâliyle, işinin başına döndü. Alışkındım zaten buna, kimseyi ilelebet benle ilgilenmeye memur edemezdim. Ben de

oturdum onlar gibi yerime. Penceremden görünen ağaçları izlemeye başladım. Ağaçlar dedim –canım ağaçlar dememek için zor tuttum kendimi- ne güzel, ne rahatsınız. Kimseniz yok, sadece benzerleriniz var. Tıpkı benim gibi, benim şu ofisteki durumum gibi. Bu insanlar da bana benziyor ama hiçbiri yakınım değil. Hatta arkadaşım oldukları bile şüpheli. Bir felakette birleşen duygulardan söz edilebilir ancak.

Sonra o ağaçların arkasında uzanan yol geldi aklıma. Birden zihnimdeki virajı aldım, orta şeritten ağır ağır ilerlemeye başladım. Aylar önce de böyle olmuştu, oturduğum koltuktan yolun akışını izlemiştim. Birinin eli vardı omzumda, kim olduğunu hatırlamıyorum şimdi. İnsan nasıl da unutuyor omuzundaki eli zaman geçince. Bana "güçlü olmalısın," diyordu, "yalnız değilsin, biz varız, ben varım," diyordu. Kimdi o "ben" sahi? Şimdi neredeydi? Neden yalnızdım? Zihnimdeki araba hızlandı, durmamacasına ilerliyordu. Sonra kapısından girdim o soğuk mermer taşlardan oluşan ölüler ormanının. Ezbere bildiğim parsel numarasına doğru bastım gaz pedalına. Sanki tüm bir mezarlık bana tahsis edilmişti. Sanki herkes benimle aynı soyadını paylaşıyordu. Gittim, durdum bir tanesinin önünde. Ne dua ne de başka şey, ağladım sadece. Beni neden yalnız bıraktın? Sonra yanındaki mezarda yatan meftaya kızdım, sonra diğerine, sonra bir diğerine. Bu ritüel böyle beş mermer huzurunda devam etti.

Saat üç oldu. İstesem erkenden çıkıp yollarda dilediğim kadar yürüyebilir, bilmediğim sokaklarda kaybolarak evimin yolunu bulmaya çalışabilirdim. Tabii tüm bu zaman zarfında kendi kendimi telkin ederek; kendini toparlamalısın, zihnindeki görüntüyü silmelisin, diyerek avare avare dolaşırdım. Felaketin insana sağladığı ayrıcalığı kullanabilirdim. Yani isteseydim yapardım ama yapmadım. En başından öyle karar vermiştim. Ne olursa olsun kendimi toparlamak için mesai bitimine kadar kalacaktım işyerinde. Zor oldu, çok daraldım, çok girdim çıktım

odalara, pek çok kez ellerim cebimde binanın etrafını tavaf ettim ama başardım. Saat beş olduğunda ben de herkes gibi mesaimi bitirdim ve işyerinden ayrıldım. Herkese "iyi akşamlar," dedim, "sağ olun yanımda oldunuz, böyle böyle geçecek," dedim. Geçmeyeceğini bile bile...

Otobüse bindim ve şehrin en büyük ölüler evine gittim. Hepsi son derece rahat bir şekilde karşılamışlardı beni. Hiçbiri şöyle azıcık da olsa doğrulmadı yerinden ama olsun, sevdim bu samimiyeti. Düşlerimde gördüğüm, işyerinde hayalini kurduğum mezarların başına vardım ve kurumuş toprağı ellerimle eşelemeye başladım. Kendi kendime toparlanmalıyım diyordum, zihnimdeki görüntüyü silmeliyim.

Başka bir felaketten gayrı ne unuttururdu ki beş yanmış beden kalıntısını? Kemikler, dedim -yine canım kemikler demek için zor tuttum kendimi- siz burada üşüyor musunuz? Yanarak ölenler de üşürler mi söyleyin, dedim. Kucağıma aldım ve üşümemeleri için sarıldım hepsine. Kendimi toparlamalıyım diye düşünerek uyudum bir mermere sırtımı vererek... Kendimi toparlamalıyım, yavaş yavaş kendime gelmeliyim, zihnimden o görüntüyü silmeliyim... Yavaş yavaş. Yavaş...

İDEOLOJİK KALP KIRIKLIĞI

Doksanların ortasında Eskişehir'de öğrenciydim. Yirmi yıl geçmiş, şimdi de Eskişehir'de öğretmenim. Eskiden sıralarda otururdum, şimdi bir masam var. En büyük değişiklik bu hayatımda. Kastamonu'da bıraktığım ailemle aramın bozuk olduğu, şeker fabrikasının öğrenci yurdunda kaldığım, leş mi leş günler geçirdiğim yıllar... Devam zorunluluğu olmadığı için derslere girmiyordum. Yemekhane ucuz diye öğle yemeğine doğru okula gidiyor, tek öğünle idare edebilmek için de ekmeğe var gücümle abanıyordum. Akademik sefalet! Yemekten sonra da fakültenin kantinine gidiyor ve arkadaşlarla derin siyasi tartışmalara dalıyorduk. Elbette solcuydum. Kendi fraksiyonumdan olmayanların ne oportünistliğini ne revizyonistliğini ne de sosyal faşistliğini bırakıyordum. O kadar solcuydum anlayacağınız...

Bir keresinde bizim gruptan bir kıza içimden âşık olur gibi olmuştum. İçimden ama, zinhar dışa vurulmazdı böyle şeyler. Kız çok güzeldi, ben 17 yaşımdaydım, hormonlarımın mütemadiyen kol kola girip halay çektiği zamanlar. Bazen öpmeli koklamalı, bazen de uçsuz bucaksız çayırlarda koşmalı gezinmeli rüyalar görüyordum ve rüyalarımın başrolünde hep o oluyordu. Ama yasaktı işte. Bizimkiler duysa ağzıma sıçardı. Toplasan yir-

mi otuz kişiyi geçmezdi fakültede sayımız ve gruptaki kızlar da otomatik olarak bacı kontenjanındaydı. Neler çektim içimden âşık olduğum o kızdan yüreğimi soğutmak için. Osururken mi düşünmedim, horlarken mi hayal etmedim, gönül duvarımdaki güzelim tablosuna sakal-bıyık mı çizmedim? Ne bok yediysem nafile. Kalbin yasaları diyalektik yasalar gibi işlemiyormuş neyleyim. Kızı gözümden bir türlü düşüremedim. Hatta bunun için uğraştıkça mevzu daha da büyüdü içimde. Baktım olmuyor, uğraşmaktan vazgeçtim. Hem ben söylemedikten sonra kim nereden bilecekti ki? Beynimi okuyacak halleri yoktu ya!

Beynimi okuyacak halleri yoktu tabii. Ama Hasan Sait Abi zorlasa okuyabilirdi. Son sınıfta okuyordu ama yedinci senesiydi Hasan Sait Abi'nin. Küçük grubumuzun önderi ve bence dünyanın en akıllı adamıydı. Her şeyin en doğrusunu onun bildiğine o kadar inanıyordum ki, başkalarının bilip anlamadığı bir şeyi onun anlaması beni hiç şaşırtmazdı. Bu yüzden onun yanındayken ekstra dikkatli davranmalıydım. Öyle de yapıyordum. Ya da yaptığımı zannediyordum, bilemiyorum şimdi.

Uzun boylu, esmer, birkaç bira içtikten sonra rahatlıkla Deniz Gezmiş'e benzetebileceğiniz bir adamdı Sait Abi. Bizim fraksiyonun fakülte sorumlusuydu. Dergimizin okulda dağıtımını sağlar, katılacağımız eylemleri planlar, taşınacak döviz, pankartın biçim ve içeriğini belirler, atılacak sloganları sıralar, kısacası her ne yapılacaksa hepsini organize ederdi. Kesin olmamakla birlikte (kendisi bundan hiç bahsetmemişti çünkü) birinci sınıftayken altı ay kadar hapiste yattığı konuşulurdu. En eskimiz o olduğu için bu bilgiyi teyit edecek kimse yoktu. Ama biz, belki de inanmak istediğimizden inanırdık ve bu durum onun gözümüzde daha da büyümesine neden olurdu. Velhasıl karizmasıyla, liderliğiyle, mapusta yatmışlığıyla, organizasyon becerisiyle ve bir devrimcinin yapmaması gereken bir şey yaptığınızda attığı şahane fırçalarıyla örnek bir devrimciydi Hasan Sait Abi.

Her zamanki gibi öğle yemeğinden sonra fakülte kantinine indiğimde bizim gruptan beş altı kişiyi bizim gruptan olmayan ama solcu olduklarını bildiğim beş altı kişiyle aynı masada otururken buldum. Sık görülen bir durum değildi bu. Genelde fakülte kantininde fraksiyon hiyerarşisine göre bir oturma düzeni olurdu. Kantinler arasında ise ideolojik hiyerarşi vardı. Hukuk ve Edebiyat Fakülteleri solcuların, Besyo ve Fen Fakültesi sağcıların, İdari Bilimler kız peşinde koşanların vs. Bizim Edebiyat Fakültesi sol hiyerarşiye dâhildi. Neyse işte ben bu iki grubu aynı masada görünce merakla yanlarına çöktüm ve dinlemeye başladım. İki dakika sonra da mevzuya uyandım. Bizimkilerden biri duyum almış, faşistler öğleden sonra kantini basacaklarmış. Bunu duyunca jetòn iyice düştü bende. Sabah akşam kapıda duran ve artık hepimize ismimizle hitap eden, dahası artık bizim de ismiyle hitap ettiğimiz, görünüşte simitçi olan ama sivil polis olduğunu uzaylıların bile bildiği Adem, ben içeri girerken kapıda değildi. Bu da alınan duyumun ne kadar ciddi olduğunu gösteriyordu. Diğer küçük grupların da katılımıyla kantinde otuz, otuz beş kişilik kalabalık sayılabilecek bir masa oluştu ve stratejik planlamalar yapılmaya başlandı. Hasan Sait Abi sadece bizim değil tüm grupların doğal lideri oluvermişti o an. İşin garibi en ufak bir mevzuda bile tartışma çıkartıp gerilen diğer gruplar da gayet itaatkar vaziyette dinliyorlardı. Tehlike fraksiyon ayrılığından büyükse iş birliği şarttır formülü devredeydi anlayacağınız. Hararetle anlatıyordu Sait Abi;

"Arkadaşlar, içeri girmeye çalıştıklarında onların saldırmasını beklemeden biz saldıracağız. Ne kadar kalabalık olurlarsa olsunlar kapı küçük sonuçta. Onları içeri giremeden kapıda karşılarsak püskürtebiliriz! Yalnız kız arkadaşlarımız derhal buradan ayrılsın. Evlerine ve yurtlarına gitsinler hemen, bu adiler ilk önce onlara saldırmaya kalkacaklardır."

Heytt beee... Plevne'yi savunan Gazi Osman Paşa gibi gö-

ründü o an gözüme Hasan Sait Abi. Başımızda o olduktan sonra yedi düvelle cenk ederdik evelallah!

"Evet, kız arkadaşlarımız kantini boşaltsınlar lütfen. Ben de onlarla beraber duraklara kadar gelip sağ salim otobüslere bindireyim. Oradan da diğer fakültelerdeki yoldaşları toplar gelirim!"

Bir tabur adam toplar gelir kesin diye düşündüm. Bu sefer duman edecektik faşoları!

Hasan Sait Abi beş altı kız arkadaşımızla beraber kantinden çıktı. Biz de kapıya yakın bir yere kurulduk. Bekledikçe stres ve heyecan da büyüyordu tabii... Yarım saat geçmeden büyük bir gürültüyle merdivenlerden yardırmaya başladılar. Kırık cam sesleri, tekbir sesleri, merdiven demirlerine sürttürülen sopaların sesleri geldi önce, sonra kendileri.

Büyük bir savaş stratejisi zannettiğimiz kapıyı tutup gelenleri püskürtme planımız üçüncü saniyede falan çöktü. Gelenler yaklaşık yüz kişiydi. Ya da bir milyon falan, bilmiyorum. Emin olduğum şey şu; bir kavgadaysanız ve sizin payınıza kişi başına üç kişiden fazla rakip düşüyorsa rakamlar önemini yitirir. Yüz kişi yahut bir milyon kişi fark etmez yani aynı kapıya çıkıyor.

Velhasıl, kanlı dövüş sahnelerini betimleyip içinizi kaldırmak istemem. Güzel dayak yedik! İyi yedik yani, bayağı yedik. Dinlene dinlene dövdü bizi muhteremler. Polis gelmese hepimizi komaya sokana kadar döverlerdi de, sağ olsun polisler yirminci dakikada gelip bitirdiler tek taraflı *Fight Club* partisini!

Muharebenin sonunda patlak kaşımla ve yamulmuş ağzımla sağa sola bakınırken birden aklıma geldi. Hasan Sait Abi'm yoktu. Eyvah dedim, kesin tek başına yakaladılar, sonra da ağzını burnunu kırıp bir kenara attılar. İnşallah kızlara dokunmamışlardır. Tüh!

Polis; döven, dövülen ayırt etmeden yakaladığı herkesi minibüslere doldururken ufak tefek bir şey de olmamın avantajıyla aradan sıyrılıp aşağıya doğru koşmaya başladım. İdari Bilimlerin

arkasındaki ağaçlık alana kadar köpek gibi koştum. Orada, takip edilmediğimden iyice emin olduktan sonra çimlere oturdum biraz soluklanmak için. Oturur oturmaz da on, on beş ağaç ötede onları gördüm. Güler'le Hasan Sait Abi'yi... Öpüşürlerken! Hatta yiyişirlerken...

Ha sahi, o içimden sevdiğim, adını sizden bile sakladığım kız vardı ya hani? İşte onun adı Güler. Su gibi, mavi gözlü, dünyalar kadar güzel Güler. Meğer biz kantinde bir kamyon sopa yerken onlar da başka bir mücadeleye girişmişler. Vay anasını!

Bana racon adına öğretilen her şeyin sahte olduğuna mı yanayım, abim gibi sevdiğim adamın gözümde bok sineğine dönüşmesine mi bilemedim. Kırılan kalbimden bahsetmiyorum bile. İlk önce kendimi göstermek istedim onlara, yüzümde yeni yeni kurumaya başlayan kanlarla. Vazgeçtim. Belki korktum, belki de utandım onlar adına, hatırlamıyorum. "Medet ya Ali!" diyerek süratle oradan ayrıldım. Kampüsün karşısındaki tekel bayiinden iki tane bira aldım ve banka oturup içmeye başladım. Kırmızı *Tuborg* evet. Başka n'apsaydım?

Sait'inin de, kızının da, benim de Allah belamı versin diye diye içtim biraları. Kesmedi tabii. E para da yok doğru düzgün. Acıktım da. Kaktım, banktan büfeye gidip bir simit bir şişe de şarap aldım. Simidin yarısını yiyip montumun cebine koydum. Köpek öldüren şarabı da yudumlaya yudumlaya şehir merkezine geldim. Kafam yangın yeri...

O zamanlar Porsuk Nehri'nin kenarında şimdiki çevre düzenlemeleri yapılmamıştı. Az gayretle suyun kenarına kadar iniyordunuz. Ben su kenarına inmeden az yukardaki bankların birine oturdum. Yarım şarabı da yavaş yavaş bitirdim. Başım epey dönmeye başlamıştı fakat hâlâ rahatlayamamıştım. Sanki kız benim sevgilimmiş de aldatılmışım gibi, sanki Sait denen yavşağın ağzını burnunu kırmadıkça asla rahatlayamayacakmışım gibi, sanki bütün dünya beni aldatmış gibi, sanki herkes orospu

çocuğuymuş gibi hissediyordum. Elimi cebime attım, şimdiki on lira gibi bir param var. Şarap da altı yedi lira bir şey. Fazla düşünmeden yakındaki büfeye gidip bir şişe şarap daha aldım. Sigaramı kontrol ettim. Yarım paket daha var. Yeter.

Aynı banka döndüm. Şaraba devam. Kafam iyice bomba. Elimi cebime attım, yarım simit duruyor. O sırada aklıma Holden Caulfield geldi. Doksanlarda, Yapı Kredi Yayınları'nın bastığı Coşkun Yerli çevirisi *Çavdar Tarlasında Çocuklar* çıkmamıştı daha. Salinger'in *Chatcher In The Rye*'ını Adnan Benk çevirmişti Can Yayınları için. *Gönülçelen* diye çevirmişti. Ne güzel çeviri ve ne güzel isimdir, hep öyle kalsaydı keşke, ısınamadım bir türlü *Çavdar Tarlasında Çocuklar*'a. Neyse, *Gönülçelen*'de Holden'in sürekli kafasına takılan bir mevzu vardı. Amerika'da, New York'un ortasında, Central Park'ta ördekler vardır ve bu ördekler Holden'ın kafasında soru işareti oluşturur. Yazın ördekler orada mutlu mesut takılırlar. Ama kışın belli dönemlerinde göl buz tutar. Eee o zaman? Kışın bu ördekler nereye gider sahiden? Yazın hep oradalar ama kışın? Onları topluyorlar mı? Yoksa buz tutmuş gölün içinde mi duruyorlar? Ne yerler, ne içerler, nasıl yaşarlar? Aklıma birden bunlar geldi ve sonra bizim ördekler...

Eskişehir'de, Adalar'ın üst kısmında Tülomsaş'ın parkı var. Porsuk'un kenarında. Parkın ilerisinde de ördekler. Holden'in ördeklerini düşününce o ördekler geldi aklıma. Hava soğuk, ne yer ne içer garipler? Cebimde de yarım simit var ya, gideyim ördeklere vereyim de nasiplensinler dedim. Ayağa kalkmamla çökmem bir oldu. Kafam sanki dönme dolap. Ama gitmem lâzım, ördekler aç! Dura dinlene, yalpalaya yalpalaya ulaştım parka. Yukarıdan suya bakıyorum, dedim ya çevre düzenlemesi yok o vakitler, etraf zifiri karanlık. Göremedim ördekleri. Göremeyince de yaklaşayım dedim, elde simit. Suyun kenarına inersem muhakkak görürüm.

Suya neredeyse iki metre kadar yaklaştım ama hâlâ ortalıkta

ördek mördek yoktu. Canım sıkıldı. Hava buz gibi fakat benim kafam alev alev. Dedim, madem bu kadar yaklaştım, iyice aşağı ineyim de elime yüzüme su çarpayım, belki biraz ferahlarım. Bu düşünceyle aşağı doğru indim. Elimi suya soktuğumu hatırlıyorum. Yani galiba hatırlıyorum. Başka da hiçbir şey hatırlamıyorum!

Gözümü açtığımda bir şeyin beni dürttüğünü, saniyeler içinde dürten şeyin bir insan, o insanın da bir polis olduğunu fark ettim. "N'oluyor lan? Neredeyim ben?" derken polis, kimliğimi istedi. Toparlanmaya çalıştım. Üstüm başım komple çamur. Az sonra vaziyete uyandım. Serinlemek için yüzüme su çarpayım diye inmiştim ya Porsuk'un kenarına. Ha işte ben orada boylu boyunca uzanmışım çamura. Artık kaç saat kaldıysam oradan gelip geçenlerden biri polisi aramış, ceset zannetmişler beni. Polis de inip dürtünce hadise anlaşıldı. Neyse verdim kimliği. Öğrenciyim, yaşım on sekiz değil henüz. Eleman peş peşe sormaya başladı kimsin, nesin, burada ne işin var... Dilim döndüğünce cevapladım. Sarhoş değilim artık ama kafam öyle bir ağrıyor ki sarhoşluktan değil ağrıdan bayılacağım neredeyse. Saati sordum. Saat beş. Gece yarısı gelmiş olsam, demek ki en az dört saat su kenarında, çamurun içinde uyumuşum. Polisin de yardımıyla yukarıya, bankın oraya çıktık. Orada iki üç polis daha var, şaşkın şaşkın bana bakıyorlar. Durumum anlaşılınca evimi sordu biri. Artık hangi akla hizmetse karşı çaprazdaki apartmanlardan birini gösterdim. Arabadaki peçetelerin yardımıyla üstümün başımın çamurunu olabildiğince silip eve doğru yollandık.

Şöyle bir sahne getirin gözünüzün önüne. Saat sabaha karşı beş. Kapınız çalıyor. Açıyorsunuz. Karşınızda iki tane polis ve üstü başı çamur içinde bir delikanlı. Polis diyor ki oğlunuzu getirdik. Kapıyı açan kadının yüz ifadesi nasıl olur? Hah işte aynen öyle oldu. Bastı çığlığı önce. Sonra "Bu benim oğlum değil," dedi. Ben de "bu benim annem değil," dedim. E değil zaten,

evi rastgele göstermişim. Hâliyle ciddi bir özür faslından sonra evden ayrılıp ekip arabasına bindik. Çarşı karakolu beş dakikalık mesafedeydi zaten, direkt oraya geçtik.

Önce bi' su tuttular bana. Bildiğiniz su tuttular çünkü hâlâ leş gibi balçık içindeydim. Sonra bir polis eski bir eşofman takımı getirdi. Giyinip nöbetçi amirin odasına geçtim;

"Delikanlı hayırdır? Su kenarında bulmuşlar seni."

"Abi kafam bozuktu biraz. İçki de içince nasıl oldu ben de anlamadım."

Şimdi amire *Gönülçelen*'den, ördeklerden, simitten falan bahsetsem deli zannedip hastaneye yollar kesin. O yüzden hiç konuyu açmadım.

"Öğrenciymişsin"

"Evet abi, sosyoloji okuyorum."

"Ailen nerede?"

"Kastamonu'dalar."

"Ver telefonlarını da bir arayalım."

Eyvah. Şimdi sıçtık. Annem bunları bir duyarsa kesin inme iner. Babam da gelir önce ağzıma sıçar sonra da evlatlıktan reddeder. Kesin reddeder.

"Abi annem hasta. Şimdi duyarsa bunları kahrolur. Ne olur aramayın. Kimseye zarar da vermedim zaten."

"Oğlum vermedin de karakoldaki polislerin yarısı kaç saattir seninle uğraşıyor."

Eğdim boynumu sustum. Ne diyeyim haklı adam.

"Neyse, bu seferlik aramıyorum. Bak evladım, biz de genç olduk. İçtik, sıçtık, âşık olduk. Belli senin de var ince bir mevzun. Ama bu kadar içme bak bir daha. Delikanlı adamsın yakışıyor mu sana?»

"Haklısın abi. Söz olmaz bir daha"

"Nerde kalıyorsun sen?"

"Şeker Fabrikası'nın yurdunda"

"Var mı taksi paran?"

Yine büktüm boynumu. Ne taksi parası, çay parası bile yok!

Seslendi koridora doğru;

"Arif!"

"Buyrun amirim."

"Arif bu delikanlıyı şeker yurduna bırakın."

"Baş üstüne amirim."

"Delikanlı, seni de bir daha buralarda görmeyeyim. Adam gibi okulunu oku bitir."

"Baş üstüne amirim."

Güldü. Kafama vurdu hafiften sever gibi. "Hadi bakalım," dedi. Çıktık...

Saat sabahın yedisi. Polis arabasındayım. Üzerimde en az üç beden büyük eski eşofman takımı. İçimde don bile yok. Kız gitti, para yok, başım kazan, teşkilata rezil oldum. Ama aklım hâlâ o şerefsiz ördeklerde. Kış günü nereye gittiler? Ne yer, ne içer acaba garipler?

YALNIZLIĞA KESİLEN BİLET

Yalnız ve çok mutsuzum. İşsizim, bir türlü anlam yükleyemediğim hayatın ve günlerin içinde kayboluyorum. Okumuşların ontolojik kaygı dediği, komşumuz olan müezzinin hanımının iman eksikliği dediği, annemin şımarıklık dediği, arkadaşların hiçbir şey demediği bir şey paramparça ediyor içimi. Dışardan pek belli etmiyorum tabii. Aslında var olduğum tek yer, herkesin gözüne battığım yemek masası. Masadaki hiçbir şeyi ben kazanmadığım için hiç tok kalkamıyorum sofradan. Zeytinler, daimi suretle hissettiriyor kahvaltılarda onları hak etmediğimi mesela, zeytinlerin bile muhalefetine uğruyorum. Çatalımın gücü yetmiyor canlarını almaya.

Sabah, doymadan kalktığım kahvaltı masasından sonra kirli mi temiz mi merak dahi etmediğim elbiselerle atıyorum kendimi sokağa. Bana kalsa bin yıl aynı kıyafetlerle dolaşabilirim. Ama annem müdahale ediyor bir yerde, askıdan kirli kıyafetlerimi alıp yerine temizlerini koyuyor. Ne de olsa evladıyım, evde başıma ne geldiği pek de önemli değil ama dışarda onları temsil ediyorum bir yerde. Pis ve pasaklı görünürsem en çok onları ayıplarlar değil mi? Neyse... Düşünün lütfen; işsizsiniz, parasızsınız ve gidebileceğiniz hiçbir yer yok, "gidecek yeri olmayan

nereye gider?" diye soruyor ya Tsirkas, benim yanıtım aşikâr ve yegâne; kahveye...

Şimdi de kahvedeyim ve bu satırları, ortasında kül tablası ve annemden utana sıkıla istediğim paranın sefası olan çayın boş mirasının donattığı masada yazıyorum. Kimse yok masamda. Dahası kahvede de yok denecek kadar az insan var. Öyle ya herkes çalışıyor, herkes sofradan tok kalkabilmenin derdinde. Bir ben varım kahvede bir de ayrı ayrı masalara ikişerli oturan dört ihtiyar. Aramızda sofraya gönül rahatlığıyla oturabilen tek kişi ise pek tabii ki kahveci.

Burası olmasa ne yapardım bilmem. Yazın parklarda oturulur, mahalledeki halı sahada yapılan maçlar ve galiz küfürlü gençler izlenir ve hatta yerinize para verecek birini bulursanız ya da tıknefes olan bir top meraklısına denk gelirseniz oynanır bile, peki ya kış günlerinde...

Hep mi böyleydin, diye sorarsanız; hayır hep böyle değildim. Ehven-i şer bir iş sahibiydim ve sofraya oturduğumda "bunu da ye, şunu da iç," diyen annem ve ablam vardı. Annem ve ablam hâlâ var fakat o ısrarların sonu geldi maalesef. Evde yiyecek bir şey yokmuş, hem olsa önüme sürerlerdi değil mi, benden mi sakınacaklar? Yani illa ki yiyecek bir şeyler vardır aslında. Var yani. Ama ben doyamıyorum işte anlattım ya. Başımı önüme eğiyorum acı acı gülüşümü kahvedekiler görmesin diye, heyhat yalnızken gülmek de tehlikeli...

Hani sahibinin soyadını taşıyan dükkânlar vardır ya, bu kahve de onlardan biri. Kahve sahibiyle en iyi iletişim kuran müşteri benim herhalde. Çünkü bilirim, parayı verenler, parası olanlar karşısındakine küçümseyerek bakarlar, onların eğlencesi bir alışverişten ibarettir, fazlası münasebetsizlik olur. Bense yokluğun biricik sermayesi olan mazlumluğumla suyuna gidiyorum hep.

Bunları nereden mi biliyorum? Ben de parası olan müşterinin kral, çalışanın köle olduğu dünyada kısa bir süre yaşadım da

ondan. Şimdi dışında olduğum bu dünyayı böylesine acımasızca ve tahkirle anmamın sebebi de yine yegâne sermayem olan mazlumiyetimden. Efendim; ben o kokuşmuş, paranın padişahlığındaki dünyada, ulaşımın küçük bir hizmetçisi, bendesiydim. Otobüs biletçisiydim.

Peki, benim ulaşım kölesi olarak yaşadığım bu dünyada, otobüs neredeydi? İki üniversitesi, uzunca bir adı olan, ülke çapında kerameti kendinden menkul küçük bir Anadolu şehrindeydi günlerimin geçtiği o metal yığını.

Genç nesil için pek bir şey ifade etmeyen vazifemi birkaç sözle anlatmak isterim; ulaşım kartlarının olmadığı dönemlerde otobüse bindiğinizde bilet satan kişiydim ben. Bir yokluktan doğmuştu vazifem; ulaşım kartları yokken ben vardım.

Bir biletçinin çeşitli görevleri vardır; muavinlik yapar, yolculara yer bulur, yolcuları daimi suretle dolmayacak olan otobüsün arkasına yönlendirir vs. Artık kimse "Arkalara doğru ilerleyelim!" diye bağırmıyor otobüslerde ve tramvaylarda. Eskiden o vazife de bana aitti elbette. Tüm bunları ben yapıyordum. Öte yandan, bana ayrılmış küçücük bölmemde o kadar yalnızdım ki. Otobüste iğne atsanız yere düşmezdi ama ben yalnızdım. Şöyle çevreme bakardım ve aslında hemen hepsiyle konuşacak ortak bir konu bulabilirim diye düşünürdüm. Önde oturan teyzelerle hayat pahalılığını, ortalarda konuşlanan hüzünlü, iş yorgunu insanlarla çalışma hayatının zorluğunu, en geride oturan ve otobüsün her yerinde ayakta yolculuk eden gençlerle gelecek kaygılarını konuşabilirdim ama kim dinlerdi ki beni? Hepsiyle konuşacak ne çok klişem vardı, ne güzel orta yollar bulmuştum değerimi arttıracak ama ben oradaydım da sevgili yolcum neredeydi acaba? Ben, o otobüsteki görevi önceden belirlenmiş iki kişiden –diğeri şoför- biriydim ve konuşamazdım. Yolcularla diyaloğum sadece yolculuğa dairdi. "İlerleyelim abicim, bakın arkalar bomboş!"

Bir gün otobüse daha önce bizim hattımızda hiç görmediğim bir kız bindi ve ben ona âşık oldum. Yalnızlık insanı âşık eder ve damdan düşer gibi âşık olunur. Sayfalar dolusu âşıklık istidası yazabilseydim Fuzuli'yle yarışırdım ki hâşâ, basit bir otobüs biletçisiyim sadece. Orhan Pamuk'un *Kar* kitabında bahsettiği "fakir ve önemsiz" insanlardan biriyim. Bakmayın siz filmlerin abartısına, fakir ve önemsiz insanların âşık oluşları da basit ve önemsizdir. Öylesine, uyur uyanır gibi, su içer, film seyreder gibi âşık oluveririz. Velhasıl öyle oldu. Basitçe, önünü sonunu düşünmeden âşık oldum. Ama o bana karşı herkes gibi davrandı. Önemsemedi! Gerçi ne yapsındı?

"Bir öğrenci," dedi ve biletini alarak benim koltuğumun üç sıra ilerisindeki yere oturup elinde tuttuğu kitaba gömüldü. Öğrenciymiş. Ne güzel. O zamanlar otobüslerde falan pek kitap okunmazdı. Fakat o okuyor, çevresiyle hiç ilgilenmiyordu. Ne güzel dedim içimden, bir daha sevdim.

Okuluna gelince otobüsten indi ve hızlı adımlarla yürümeye başladı. Gözlerim ondaydı fakat hayat devam ediyordu, şoför intikam alırcasına basıyordu gaz pedalına. Yavaş be ustam, yavaş bas şu gaza da az daha seyredeyim güzelimi. Heyhat, hayat aşka insaflı da değildi duyarlı da.

O günlerde otobüslerin son duraklarındaki mola yerlerinde otururken kulağıma bir söylenti geldi; belediyenin iki senedir döşemeye uğraştığı tramvay hatları nihayet bitmiş ve tramvay seferlerinin başlamasıyla otobüs seferleri azaltılacakmış. Bu nedenle pek çoğumuz işsiz kalacakmışız. İçinde kötülük, olumsuzluk, çaresizlik barındıran her ihtimal benim için kaderdir, bunda da böyle oldu nitekim.

Neyse, iki gün sonra o, tekrar benim otobüsümdeydi. Binerken zorluk yaşamıştı, çünkü durağa varamadan otobüs hareket etmiş ve o ancak el kaldırarak ve şoförün insafıyla otobüse binebilmişti. Tabii o zamanlar *Tanrı Olmak İsteyen Otobüs Şoförü*'nü

bilmiyordum ama durum tam da bu minvaldeydi. Yanıma geldi ve;

"Otobüsün sefer sıklığı nedir, kaç geçe durakta olmak gerekiyor, buraya yeni taşındım da o yüzden bilmiyorum," dedi. Neredeyse bir dakikadan fazla konuştu benimle. Ne sorduğuna, ne anlattığına takılmayın lütfen. Karşıma geçti, gözlerime baktı, bana sonsuzluk kadar uzun gelen bir dakika boyunca pek çok anlamlı ve uzun cümle kurdu. Evet, cümleleri hep otobüse, saate, mesafeye dair şeylerdi ama bunda da bir aşk vardı. Bence öyleydi, çünkü birini seviyorsanız sevdiğiniz kişi karşınızdaysa ve size bir şeyler soruyorsa, sorduğu her şeyi kendinizle ilintilendirirsiniz. Maymunların soyu tükeniyor dese, beni çok sevimli buluyor dersiniz. Everest ne kadar da yüksek dese, beni ulaşılmaz görüyor dersiniz. Karnım acıktı dese, ben onun iştahını açıyorum dersiniz. Allah belanı versin dese, beni seviyor dersiniz. Çünkü aşk böyle bir manyaklıktır, kendine has bir şifre çözücü sistemi vardır ve her şeyi canının istediği gibi kodlayıp öyle yollar beyninize. Ki beyin zaten dünden hazırdır her türden rezilliğe...

Saatleri, sefer sıklıklarını falan öğrendikten sonra yer bulup oturdu. Sesi bir kemandan çıkan en hazin nağmeydi, içimi paramparça edip sustu. Keşke gülüşünü de görseydim. O gün, her otobüse binişinde ona paso sormaya karar verdim. Belki böylelikle yüzünde mahcup bir gülümseme yakalardım.

Ertesi gün yine benimleydi –aşık insan abartır.– Otobüse bindi ve bilet parasını bana uzattı. Aldığım kararla sordum; "pasonuz var mı?"

Vardı. Gösterdi ve ayakta yolculuk etmek üzere otobüsün arkalarına doğru ilerledi. Birden bana doğru dönünce gözlerinde o ezici, o aşağılayıcı bakışları yakaladım sandım. "Şuna bak, kendini ne zannediyor bu aptal," diye geçiriyordu muhtemelen içinden. Ben her gün paso sordum, o her gün beni aşağıladı. Aşağılanmanın o metalden bozma çürük tadı kaldı damağımda.

Esasen onun beni sevmeyeceğini bilirdim. Bunun sebebi ne çirkinliğim ne de cehaletimdi. Yukarıda anlattım ya hani âşık adamın nasıl da her şeyi kendine yonttuğunu, nasıl her lafı üzerine alındığını falan. Evet, var tabii onlar ama hepsi oyunun bir parçası. Ve asıl hikâye şu: Birini seviyorsan ve o seni sevmeyecekse bunu anlarsın. Ne kadar geri zekâlı olursan ol anlarsın. Hâliyle ben de anlamıştım bunu çoktan. Beni sevmeyeceğini bildiğim için ümitsiz ve huzurluydum. Aşkın bir ticaret olmadığını bilet keser gibi gönle girilmeyeceğini izlediğim pek çok filmden anlamıştım. Deneyimlerim görme duyum üzerine kuruludur, yaşamaksa nerede ikamet ettiklerini bilmediklerime kısmet olmuştur sanıyorum.

Neydi peki ondan istediğim? Çok basit fakat çok çetrefil bir istek. Gelsin yanıma, bu şehri bir de benim oturduğum koltuktan izlesin. Bu şehrin sokaklarını, lambalarını, pazar günleri mahalle aralarındaki evlerden çıkan soba dumanlarını, is kokusunu benim yanımda görsün. Evet görsün, çünkü bazı kokular gözle görülebilir, bilhassa yoksulluktan kaynaklı kokular. Beni her sabah içine alan, gece geç vakit işi bittikten sonra evime doğru kısa yolları biraz hissetsin. Sabahları okula giden çocuklarla işe giden çocukların aynı yaşta olmalarının kahrediciliğini, evlere temizliğe giden ablaların uykularını alamamışlığını, yaşamak için tek bir sebep bile bulamamasına rağmen neden yaşamakta ısrar ettiğini düşünemeyecek kadar umutsuz olan mesaisi bitmiş gece emekçisi kadınları benim gördüğüm yerden, benim gibi görsün isterdim. İsterdim ama şu anda, bu hayalleri kurduğum gün kadar farkındayım isteklerimin imkânsızlığının.

Bir gün parayı uzatırken eli elime değdi. O an bir süreliğine zaman durdu, kalbim durdu, öndeki teyzenin çenesi, otobüs, trafik, bu şehir, bu dünya, bu evren durdu nazarımda. Ama elinin sıcaklığını saklayamadım ellerimde, bir anda düşmanım hâline geliveren bir iki yolcudan sonra, o elin tüy gibi hafifliğini, si-

nemde saklayıp koklarım diye umduğum sıcaklığını unuttu ellerim. Allah kahretsin duyusal belleğin sınırlarını!

Ve gün geldi tramvayın sefer tarihleri belli oldu. Sevindirici yanı da vardı bunun benim için. Otobüslerde çalışıp işsiz kalacaklar için tramvaylarda görev almak mümkün hâle getirilmişti. Otobüslerde de istersem görevime devam edebilecektim ama bu ihtimal diğerine göre daha düşüktü.

İki günüm vardı seçimimi yapmak için. İlk gün göremedim onu hiç. Otobüs yine tıka basa doluydu ama o, yoktu. Bütün şehri asık suratla ve insanları dövecek gibi gezdim mecburen.

İkinci günse bindi otobüse, kendi kendime söz vermiştim. Ona, okula giderken tramvayı mı otobüsü mü kullanacağını soracak ve cevabına göre kararımı verecektim.

"Affedersiniz",

"Buyrun",

"Yakında tramvay hizmete giriyor. Siz okula gidip gelirken otobüsü mü tramvayı mı kullanacaksınız?"

Gözleri öfkeyle parladı, yüzü gerildi ve tüm nefretiyle yüzüme haykırdı.

"Sana ne be adam! Seni neden ilgilendirsin ki bu? Ben biliyorum her sabah paso sormandaki maksadı. Benden başka yüz kişi biniyor, bir bana soruyorsun. Ama yapacağımı biliyorum ben sana!"

Sevinsem mi, üzülsem mi bilemedim. Sevinmeliydim, kendisine herkesten farklı davrandığımı anlamıştı. Üzülmeliydim, herkesin içinde bana bağırmıştı ve üstelik haklıydı. Kendine yandaş bulmakta da hiç zorlanmadı. Hemen otobüsteki kadınlar ondan yana oldular. Hani neredeyse sapık diye damgalanıp linç edilecektim. Birisi gaza gelip bir hamle yapsa gerisi gelirdi. Zaten küçük olan bölmem iyice küçülmüştü. Utançtan gebermek üzereydim. Bu arada telefonunu çıkarıp, otobüslerde ilan edilen belediyenin şikâyet hattını aradı. Telefonun ucundaki sese, me-

ramını o billur ve hazin sesiyle anlattı. Bir dilekçe ve bir şahitle belediyeye başvurmasını istediler.

Akşam belediye binasına çağrıldık şoförle birlikte, ona sebebini anlamadığım bir şekilde para cezası verildi banaysa işten atıldığım söylendi. Artık belediyeye bağlı hiçbir kurumda çalışamayacaktım.

İki hafta öncesine kadar otobüs biletçisiyken ve şahane yalnızlığımı kendimle paylaşırken bugün işsizim. Yine yalnızım, fakat bu yalnızlık ilki kadar tatlı değil. Parasız yalnızlığın bile tadı yok desem çok mu abartmış olurum?

Cebimdeki son parayla aldığım çayım biteli çok oldu, kahveci ters ters bakıyor fuzuli masa işgalime. Haberleri açsa, söylense, televizyonun en yakınındaki masaya bir elinde bardağı diğerinde kumandayla otursa, ben de yanına ilişip haklısın abi fakir fukarayı düşünen kalmadı desem... Bir çay daha verir mi?

MUTSUZLUĞUN OTOPSİSİ

"Mutluluk bir çimendir bastığın yerde biter
Yalnızlık gittiğin yoldan gelir"
Oktay Rifat

Mutluluk ve mutsuzluk, hayatı kendisiyle anlamlandırdığımız ya da zehir ettiğimiz iki düşman kardeş... Hedonistler felsefenin merkezine koymuş mutluluğu, âşıklar sevdiklerinin gözlerinin içine, annem reçel kavanozlarının dibine...

Mutluluk ve mutsuzlukla ilgili yazılabilecek her şey yazılmış, söylenebilecek her şey söylenmiştir muhtemelen. Bu tespitler ormanına mütevazi bir fidan dikmek değil elbette maksadım. Ama hayatın bana dayattıklarından çıkardığım naçizane sonuç şudur ki; insanlar çocukken ve yaşlanınca küçücük şeylerden bile mutluluk damıtabiliyorlar. Yolun başında olmanın masumiyeti ve yolun sonunda olmanın umursamazlığı sanırım bunun nedeni. Bizim gibi çocukluk trenini kaçırıp yolu çoktan ortalayanlar için gerçek mutluluk o kadar ulaşılmaz geliyor ki, delirmemek için yapabileceğimiz tek şeyi yapıyoruz. Abartıyoruz!

Kafka, "Abartıyorum, çünkü anlaşılmak istiyorum" demişti. Biz de abartıyoruz, ben de abartıyorum. Abartacak bir şey bile

bulamadığım günlerin gecelerindeyse kendimi yatağa gömmek ve ertesi gün kalkmamak istiyorum. Çünkü kalkmak istemek için o kalkışı bir şeyle anlamlandırmalı insan. Mecburiyetlerden bahsetmiyorum. İşe gitmek için eşek gibi kalkıyoruz alarmla ama kaçımız bir taraftan alarmı erteleyip bir taraftan da küfretmiyoruz?

Adını koyamadığım berbat bir hisle ve yorgun uyanıyorum uzun süredir. Çıkayım, belki keyfim yerine gelir, diye olabildiğince çabuk dışarı atıyorum kendimi. Olmuyor. Akşam olsun da diyorum, belki bir şeyler düzelir. Oysa akşamları genelde işler daha kötüye gider farkındayım. Akşam olduğunda geceyi bekliyorum çaresiz. Gün bitiyor. Hadi yatayım da belki sabah güzel uyanırım diye gömülüyorum yatağa. Günün en güzel ânı da o an oluyor. Hiçbir şeyin değişmeyeceğini bile bile gelecek güne dair umut beslemek... Umut bile değil hatta, basit ve masum bir temenni, o kadar!

***

Az evvel pokemon kovalarken bir tane Snorlax yakaladım. Yaklaşık yedi sekiz top harcadıktan sonra düştü kucağıma. Derin bir ohh çektim ve sırıtmaya başladım. Ciddi bir süre sırıttım. Çünkü mutluydum. Cidden mutluydum. Uzun süredir peşindeydim kendisinin ve o nazlı bir kelebek gibi her defasında uçup gidiveriyordu ellerimden. Ama sonunda kaçamadı. Hatta bence artık kaçmak istemedi. Teslim oldu kendi iradesiyle.

Sonra zaman geçti, abarttığımı düşünmeye başladım. Peşinden de kendime acımaya. Öyle bir zamanda, öyle bir yaşta, öyle bir travmalar ülkesinde yaşıyoruz ki ve mutlu olabileceğimiz şeylerin sayısı o kadar az ki; otur ağla. Saçma sapan bir anime karakteri için bu kadar mutlu olunur mu lan? Başka bir şey yoksa seni mutlu edecek, olunur.

Gece son tramvaya ya da otobüse binerseniz insanların su-

ratlarına dikkatle bakın. Ortak ifade mutsuzluktur, hemen fark edersiniz. Çoğu gençtir, o saatte yaşlı insanlar pek görünmüyor etrafta. Çoğu az önce bardan, kafeden, sevgilisinin yanından, konserden, sinemadan vs. çıkıp evlerine gitmektedir. Çoğu az önce abartılı bir şekilde eğlenmiş ya da eğlendiğini zannetmiştir. Çoğu sabah erkenden nefret ettikleri okullarına yahut işlerine gideceklerdir. Çoğu kredi kartının asgari tutarını nasıl ödeyeceğini düşünüyordur. Çoğu aslında tektir. Biziz. Benim... Bu kadar mutsuzluğa nasıl dayanıyoruz peki? Abartarak... İçilen bir bardak biranın hazzını, yakalanan bir pokemonu, dinlenen birkaç şarkıyı, basit bir ele ele tutuşmayı, kaçamak bir bakışmayı abartarak ve ölçüsüzce mutlu olarak. N'apcaz ki başka? Yoksa neden öldürmeyelim kendimizi?

TEK EV

Herkesin bir tane evi olur. Bir sürü eve girip çıksa da ömrü boyunca, belleği o evin izleriyle doludur!

Mekân-insan ilişkisi üzerine ciltler dolusu şey yazılmış, söylenmiştir. Felsefesi, mimarisi, tarihi hakkında yüzyıllardır konuşulur. İnsanın mekânla, mekânın da insanla kurduğu ilişki bireyin kişisel değişim ve gelişiminde son derece önemlidir şüphesiz. Lakin evi salt bir mekân olarak değerlendirmek biraz eksik olur kanımca. Ev bizimle birlikte büyüyen, değişen ve gelişen canlı bir organizma gibidir. Yaşamdaki değişikliklere ve savrulmalara bağlı olarak pek çok eve girip çıkabilir insan. Kısa ya da uzun süreli konuklukları olabilir farklı farklı yerlerde. Ama o evler içinde bir tanesi gerçekten evdir. İnsan gözlerini kapatıp belleğin kapılarını açtığında ve eve dair bir şeyler anımsadığında, hep o evin kapısından içeri girer. Ve geriye dönüp baktığında evim diyebildiği tek ev, o ev olur.

Şu an oturduğumuz ev hariç kaldığımız bütün evlerde hep kiracı olduk. Ama bu durumun çok da önemi yok. İnsan bir evi evim diyerek benimsiyorsa eğer tapuda başkasının isminin yazıyor olması hiçbir şeyi değiştirmez. Anılarım için de kira verecek hâlim yok ya!

Doğduğum evi hatırlamıyorum. Eskişehir'de, Yıldıztepe Mahallesi'nde, annemin anlattığına göre tek katlı, küçük bir bahçesi olan şirin bir evmiş. O eve dair neredeyse hiçbir anı kalmamış zihnimde. Doğal olarak, zorlasam da kendimi, ne müspet ne de menfi bir şey hissetmiyorum hatırlamaya çalıştığımda.

İkinci evimiz yine aynı mahallede, biraz daha küçük ve bakımsız bir evdi. Üç yaşımdan sekiz yaşıma kadar o evde yaşadık. O evi anımsadıkça babamın eve geç gelmeleri ve kardeşlerimin kendi aralarında sürekli kavga etmeleri geliyor aklıma.

Üçüncü evimizde şehir değiştirdik. Eskişehir'den Elbistan'a tayini çıkınca babamın, bütün aile eşyalarla birlikte kamyona doluşup adını ilk kez duyduğum yabancı bir memlekete doğru yola koyulduk. İki odalı, çıplak ve boyasız, kerpiç bir evin önünde durdu kamyon. Kamyonun durduğu yerde annemin gösterdiği ilk tepkiyi hiç unutmam. "Fahri, biz bu eve nasıl sığacağız?"

Sığdık bir şekilde. Beş sene de oturduk yaklaşık. Babamın durumu biraz düzelir gibi olunca da sadece bir yıl oturabileceğimiz diğer eve geçtik. Üç oda bir salon, kerpiç olmayan, annemin deyişiyle gerçekten ev gibi olan ikinci kattaki eve... Oraya dair aklımda kalan en güzel şeyler, ev sahibimizin oyunbaz köpeği ve bahçedeki şahane ağaçlardır.

Babam hareketi çok seviyormuş. Şimdi daha iyi anlıyorum. Ne zaman bir şehre alışır gibi olsak peşinden hep şununla karşılaştık çünkü. "Tayinimiz çıktı, gidiyoruz!" Bu kez de Elbistan'dan Kastamonu'ya çıkmıştı tayinimiz. Bu yeni gideceğimiz yerin ismini duymuştum ama haritada yerini gösterebilir miydim emin değilim? Lise birinci sınıfın yazında başka bir kamyona doluşup ayrıldık çocukluğumun şehrinden ve evlerinden...

Kastamonu'daki ilk evimiz de kelimenin tam anlamıyla berbattı. Fakat babam bunun geçici olduğunu, bir süre sonra fabrika içindeki lojmana geçeceğimizi söyledi. Öyle de oldu. Ve ben lise ikinci sınıftayken gerçekten evim dediğim ve hep evim olarak

hatırlayacağım, Kastamonu Şeker Fabrikası Lojmanları'ndaki diğer evlerden biraz daha uzakta duran, geniş bahçeli, ağaçlı, tek katlı o eve yerleştik.

Ev deyince belleğimde canlanan tek ev... Kastamonu'daki evimiz. 1993 yılında başımızı soktuğumuz, 2000'lerde babam emekli olunca boşalttığımız şeker fabrikasına ait lojman. Bizden sonra kimse oturmamış orada. O zamanlarım dün gibi aklımda. 17 yaşında, hayalleri yaşadığı şehre bile sığamazken bedeni beş kardeşiyle birlikte ufacık bir eve sığan, taşra sıkıntısını dibine kadar yaşayan, arka odadaki pencereden akşamları sigara içip, ağaçları ve fabrikanın kömür stoklarını izleyen bir tuhaf ergen artığıydım. Orhan Pamuk'tan esinle; hayatımın en mutlu zamanlarıymış, bilmiyordum...

Üniversiteyi kazanınca kurtuldum zannetmiştim oradan. Meğer orası benim evimmiş, şimdi anlıyorum. Evimi mi, o pencere önündeki sıkılgan, mahcup fakat aynı zamanda delicesine tutkulu çocuğu mu özlüyorum, bilmiyorum. Bildiğim şu, evim de benimle birlikte yaşlanmış. Ayrı yerlerde birlikte yaşlanmışız. Kardeşimin kolunu ısıran köpeğimizin kulübesinden, babamın elleriyle diktiği meyve ağaçlarından, annemin gün aşırı suladığı sebze bahçemizden ve akşam üzerleri oturup güneşin batışını izlediğim kapı girişindeki kanepemizden eser yok... Yine de yıkılmamış ama. Yine de mağrur. Yıpranmış, yaşlanmış ama benim gözümde hâlâ ihtişamlı. Burası benim evim. Belki de ilk ve tek evim... Ben gibi burası. Benim ilk ve tek evim burası...

O evden sonra da değişik evlerde kaldım. Üniversitede öğrenci evlerinde, öğretmenliğimin ilk zamanları bekar evlerinde yaşadım çok uzun sayılmayacak sürelerde. Sonra babam emekli olunca Eskişehir'e yerleşme kararı aldı. Şimdi de oturmaya devam ettiğimiz ve kiracı olmadığımız, tapusunda babamın ismi yazan ilk eve yerleştik hep birlikte.

Eviniz güzel mi derseniz, güzel derim. Fena değil bence. Bu-

rada ne kadar kalırım, buradan başka bir evim olur mu bilemiyorum tabii. Ama kaç tane evim olursa olsun, kaç tane eve girip çıkarsam çıkayım şundan eminim. Benim tek evim, şimdi harabeye dönmüş, bahçesini yabani otların işgal ettiği, kırık dökük ve yalnız, yine de tüm güzelliğiyle orada öylece duran Kastamonu'daki o ev. O ev benim evim...

N'APICAZ LAN ŞİMDİ?

Bakmak ve görmek arasındaki fark dünyanın en klişe mevzularından biridir belki de. Ama unutmamak gerekir ki klişeler genelde yanılmaz. Bıktırabilirler çok tekrarlandıkları için ama yanıltmazlar. Velhasıl çok ciddi bir fark vardır bakmakla görmek arasında. Tabii işitmek ve duymak arasında da. Varmış. Geç de olsa anladım!

Yıllar evvel, ilk kitabım çıktıktan bir müddet sonra imza için çağırdılar beni TÜYAP Kitap Fuarı'na. Hayli tereddüt ettim teklif geldiğinde. Ulan dedim, blog yazılarını toplamış basmışlar, kıçı kırık bir kitap çıkmış ortaya, kim ne yapacak senin imzanı! Fakat editörüm Burak benim gibi düşünmüyor olacak ki hayli ısrar etti. El mecbur kalktık gittik Eskişehir'den İstanbul'a. Beylikdüzü'nün İstanbul olmadığını, Beyoğlu'ndan fuar alanına yaklaşık üç saatte varınca fark ettim.

Bir şekilde fuar alanına ulaşıp standa yaklaştığımda gördüğüm manzara kelimenin tam manasıyla ürküttü beni. Yüze yakın insan sıra olmuş, imza saatine on, on beş dakika kalmış olmasına rağmen sabırla birini bekliyorlardı. Kimi bekliyorlardı? Bu kadar insan beni bekliyor olamazdı çünkü. Burak'a sordum, "hacım kimi bekliyor bu insanlar," diye. Bu kadar insanın beni görmek,

imza almak için bekliyor olmasını aklım havsalam alamıyordu bir türlü. Dersine girdiğim çocuklar bile mecbur olmasalar derse gelmezler diye düşünen adamım ben sonuçta, beni kim n'apsın? "Senin imzan var abi burada, başka kimi bekleyecekler," dedi o da. "Vay anasını," diye mırıldandım, şimdi n'apıcaz lan? Korku, kaygı, heyecan, endişe ne kadar his varsa hep birlikte çöktü içime. Oracıkta elim ayağım titremeye başladı. Bir an evvel oturmasaydım düşüp bayılacaktım belki de.

İnsanları daha fazla bekletmemek için hemen geçtim bana ayrılan masanın başına. Önümde yığılı kitaplar, sıraya girmiş bana bakan insanlar, birkaç kalem, su ve ben; şaşkın, telaşlı! Kafamda hep aynı soru, n'apıcaz lan şimdi? İlk okuyucu ilk kitabı uzattığında adını sordum ve sevgilerle yazıp imza atarak kitabı uzattım. Bir, iki, üç... On kadar imza atmıştım sanırım. Yavaş yavaş ellerimin titremesi azaldı ve kendimce bir tempo tutturdum. İçimde kopan fırtınayı çaktırmamaya çalışıyordum insanlara. Çok hızlı hareket ediyordum çünkü insanların sırada beklemesi beni inanılmaz mahcup ediyordu ve onlar sırada ne kadar çok beklerse o kadar çok ayıp ediyormuşum gibi hissediyordum. O yüzden olabildiğince hızlı hareket edip sırayı bir an önce bitirmek için çabalıyordum. Otuz civarında imza atmış olmalıyım ki o geldi. Yine klasik sorumu sordum, isminiz nedir? Söyledi. Sevgilerle yazıp imzamı attım ve kitabı uzattım. Birkaç saniye sonra biraz kızgın bir ses tonuyla seslendi kızcağız? "Bu kadar mı abi?" Şaşırdım ve kafamı kaldırdım ilk kez, ne olacaktı ki başka? Göz göze geldik önce, sonra arkasındaki adamı gördüm. Babasıymış kızın. Tekerlekli sandalyenin arkasındaki tutamakları tutuyordu. O konuşmaya başladı. Onlar da yaklaşık üç saate gelebilmişler, kız beni çok seviyor, taa blogu ilk açtığım zamanlardan beri okuyor, takip ediyormuş. Omurilik felçlisi olduğu için doğduğu günden beri yürüyemiyormuş, su gibi, dünya güzeli kız. Lise sona gidiyormuş... O an yer yarılsaydı magmaya kadar inerdim utançtan.

Anladım kızın "bu kadar mı abi?" derken ne demek istediğini. Sen engelli bir insan için dünyanın en yaşanamayası şehrinde saatlerce mücadele edip bir uçtan bir uca gel, okuduğun, takip ettiğin, abim gibi seviyorum dediğin adamı görmek, imzasını almak, iki çift laflamak için karşısına çık, karşındaki Allah'ın öküzü yüzüne bile bakmayıp, adını sorup sevgilerle yazarak on saniyede geçiştirsin. Efendi kızmış yine de, ben olsam "sikerim senin imzanı," der kitabı kafasına fırlatıp giderdim! Şerefsizim giderdim...

Evet, vallahi billahi niyetim kötü değildi. Derdim insanları daha fazla bekletmemek, bir an önce imza faslını bitirmekti. Çünkü bekleyen insanları gördükçe utanıyor, eziliyordum. Ama bunu yaparken de bir şeyi unutmuştum. İnsanların yüzüne bakmayı. O gün o kız ve babası hayatımın dersini verdiler bana. Sonrasında epeyce konuştuk tabii kızla, numarasını da aldım, ara sıra konuşuyoruz hâlâ. Abim diye kaydetmiş beni telefonuna. Bu yazıyı yazmadan hemen önce onu aradım yine, tanıştığımız günü yazacağımı söyledim, abi n'olur ismimi yazma çok utanırım dedi. O yüzden ismini yazmıyorum güzel kardeşimin. Üniversiteyi kazandı şimdi, hukuk okuyor. Neyse dediğim gibi, o gün hayatımın dersini aldım. Şartlar ne olursa olsun, zaman ne kadar dar olursa olsun, yanıma gelen insanların yüzüne, gözlerinin ta içine bakmam gerektiğini öğrendim, neredeyse kırk yaşıma gelmişken. O gün bu gündür birlikte imzaya gittiğimiz dostlarım bazen sitem edip, imza sırasının bende tıkandığını, biraz acele etmemin iyi olacağını söylerler nazikçe. Onlara hiç bir şey demedim şimdiye kadar. Şimdi demiş olayım. Edemem abicim, hayatta acele edemem. Ben o utancı bir kez yaşadım, insanların yüzüne bile bakmadan iş yapmanın nasıl berbat bir şey olduğunu deneyimledim bir kere. Gelen herkesin yüzüne de bakarım, hâlini hatırını da sorarım, bir söyleyeceği varsa da sonuna kadar dinlerim. Sıra mı tıkanıyormuş? Afedersiniz ama umurumda bile değil artık benim sıra mıra!

Velhasıl bakmakla görmenin, duymakla işitmenin ne kadar farklı şeyler olduğunu derin bir mahcubiyet ve utançla beraber mıh gibi çaktım beynime. Allah size benzer utançlar yaşatmasın.

EMİNE AKÇAY'I UNUTMAYIN

"Yuh! 445 lira gelmiş. Bu ne be, daha kış gelmedi," dedi babam kasım ayı doğalgaz faturasını görünce.

"İki kat ev. Banyosu, ocağı, kaloriferi... Az bile gelmiş," diye karşılık verdi annem.

"Tabii canım az. Ocak gelsin 1000 lira veririz artık."

Dayanamayıp lafa karıştım. "Veririz be babam. N'olacak. Isınıyoruz ya."

Geldiğimi duymamışlar, kendi aralarında konuşuyorlardı. Sesimle irkildiler. Biraz da şaşırdılar sanırım. Çok huyum değildir çünkü bu tür toplara girmek. Ne bilsinler, az önce aşağı katta, sosyal medyada dolaşırken gördüğüm bir paylaşımla dağıldığımı, herkes adına, hepimiz adına, üstelik beş yıl gecikmeli olarak utançtan gebermek üzere olduğumu.

"Baba, ıslak odun nasıl yanar?"

"Nerede nasıl yanar?"

"Sobada baba. Bildiğin düz sobada. Islak odunlar sobada nasıl yanar?"

"Kuruyunca yanar. Ya da önce kuru bir şeyleri tutuşturur sonra ıslak odunları yavaş yavaş üzerlerine atarsın da... Nereden çıktı şimdi bu?"

"Hiç, önemli değil!"

"Önemli baba. Önemli. Başka her şeyden daha önemli," demek istedim. Diyemedim. Üzülür çünkü bilirim, merhametlidir. Üzülür, en çok da geç kaldıklarına. O yüzden ona diyemedim bir şey, size diyeyim...

Emine Akçay'ı unutmayın! 14 Mart 2012'de, Adana'da, sadece yoksulluktan değil, aynı zamanda umutsuzluktan ve çaresizlikten delirerek kendini asan Emine Akçay'ı unutmayın. Hepimize ibret olsun. Ne zaman içimizden biri ırkımızın güzel özelliklerine dair bir şeyler söylemeye kalkarsa, gözlerinin önüne Emine'nin ipin ucunda sallanan gencecik bedeni gelsin. Adana'da, çocuklarının yanında, yan odada kendini asan 26 yaşındaki Emine Akçay'ı kimse unutmasın!

Adana'da kışlar genelde sert geçmezdi ya, 2012'de sert geçeceği tutmuştu namussuzun. Emine, biçare bir anne... Altı aylık kızı Kardelen ve altı yaşında oğlu İsa ile beraber yaşıyorlar. Baba kayıp. Bir yerlerde iş bulmuş, çalışıyormuş diyorlar ama iki aydır ne para gönderdiği var ne haber verdiği. Kardelen'le İsa aç! Emine de öyle muhtemelen. Ama o bir şekilde halloluyor. Ölünmüyor açlıktan. Ölünmüyor da... Bu mart, soğuğu çok pis Adana'nın. Ev soğuk, sokak evden soğuk. Bebeler donacak soğuktan. Ne yapmalı da ısıtmalı? Ne yapmalı? Gerisi, üçüncü sayfa gazete haberi!

"Emine Akçay'ın ölüm haberini alan yakınları evine akın etti. Olay yeri inceleme ekibi evde çalışma yaparken mahalle sakinleri genç kadının yoksulluğa daha fazla dayanamayıp canına kıydığını ileri sürdü."

Ulan yakınlar, mahalleli. Bu nasıl yakınlık? Mahalle sakinleri, bu kadar sakin olunur mu lan? Komşusu açken tok yatan bizden değildir, diyen peygamberin ümmeti değil misiniz siz? Komşusu açken tok yatanı reddeden peygamber, komşusu yokluktan intihar eden ümmetine ne yapar, yüzüne tükürmez mi?

Polis ekibinin çevrede yaptığı araştırmaya göre, Emine Akçay olaydan dört saat önce cebindeki son altı lirayla oduncuya gitti ve yakacak almak istedi. Oduncu "Bacım bu paraya odun olur mu?" dedi. Emine Akçay'ın ısrarı üzerine on kilo odunu çuvala doldurup parasını almadan geri gönderdi. Sırtlandığı çuvalla evine dönen genç kadın, aldığı odunlar yağmurdan dolayı ıslandığı için sobayı yakamadı. Sobanın yanında duran eski kamyon lastiğini parçalayıp tutuşturmak istedi, onu da beceremedi. Çocuklarının üşüdüğünü görünce saç kurutma makinesini çıkartıp çalıştırdı ve oğlu İsa'nın eline tutuşturdu. Kardeşi Kardelen'i de yanına oturtup, "Al oğlum bununla hem kardeşini ısıt hem kendin ısın," diyerek yan odaya geçti. Tavandaki salıncak demirine ip bağlayarak kendini astı.

Tavandaki salıncak demirine ip bağlayarak kendini astı! İsa'nın salıncağının demiri miydi acaba, Kardelen'in mi? Ne fark eder? Emine Akçay 14 Mart 2012'de, Türkiye'de, Adana vilayetinde, soğuktan titreyen çocuklarını ısıtabilecek odun, kömür alamadığı için tavandaki salıncak demirine ip bağlayarak kendini astı!

Emine Akçay'ı unutmayın! Birileri bir yerlerde merhametten, insanlıktan, vicdandan, ahlaktan falan bahsederse onu bir kez olsun susturun ve Emineciğin kısacık hikâyesini anlatın. Anlattıklarınız karşılık bulursa o an, karşınızdakiyle beraber Fatiha niyetine iki damla gözyaşı dökün. Bulmuyorsa da derhal oradan uzaklaşın. Ya da konuyu değiştirin, bir kahve daha söyleyin, bilmiyorum işte ne yaparsanız yapın. Ne yaparsanız yapın. Ama Emine Akçay'ı unutmayın. Vicdanınızın, bilinçaltınızın, dualarınızın bir köşesinde saklayın. Bütün mahalle, bütün şehir, bütün ülke, bütün insanlık ayıp etti Emine'ye. Bari ilk ve son kez onun için bir şey yapın.

Emine Akçay'ı unutmayın!

OKUR MEKTUBU YAHUT BİR YAZARIN HEZEYANLARI

İçimde ağır mevzularla boğuştuğum anlarda, giriş cümlesinin fitilini ateşlemek zor oluyor. Kafamın dağınıklığını toparlamak için sizi biraz oyalamam gerekiyor galiba. Vakit gece... Mevsim yaz... Açık pencere aralığından tüm köyün horladığını duyuyor gibiyim. Tam kapım kapalı yazacaktım ki annem eşikte beliriverdi. Küllüğüme, sigara dumanına, içinde vişne suyu olduğunu zannettiği şarap kadehime, kan çanağı gözlerime bıkkın bıkkın bakıp hiçbir şey söylemeden kapattı bütün kapıları. Uykusuzluğum onun lanetiymiş gibi hissediyor. Sevdiğim şeylerle haşır neşir olduğum saatler de kâbusu. Çünkü ben olmamı istediği ama olamadığım her şeyim! Kitapları yakacak olarak görüyor nihayetinde; henüz öyle bir şey yapmasa da çatıştığımız zamanlarda çok savurmuştur "Yakacağım o kitapları!" tehdidini. Gece vakti sigara içip kitap okuyan bir kızdan daha tehlikeli ne olabilir değil mi? *Evlatlar ebeveynlerinin hayal kırıklığıdır* diye bir laf etmişti bir yazar, ismini şimdi hatırlayamadım. Yoksa tam tersi miydi? Evet evet sanırım tam tersiydi ebeveynler evlatlarının hayal kırıklığıdır demişti. Yoksa ben mi uyduruyorum şimdi bunu? Kimse yazmadıysa da biri yazsın, evlatlar ebeveynlerin,

ebeveynler de evlatların hayal kırıklığıdır. Çünkü iki taraf da asla diğerinin istediği gibi olmaz.

Kitap okumamdan nefret ediyor annem. Türlü icatlar çıkarıyormuşum başına sonra. Haksız mı? Bilmem. Filmler için de aynı şeyi düşünüyor. Onlar yüzünden hayalci bir kıt akıllı olup çıkmışım. Oysa bu köy, insanın önce hayallerini öldürüyor. Annem bilmiyor. Yine de ben *Çizgili Pijamalı Çocuk*'u izlerken mesela, hep ağladığım için, hiç vazgeçmedim filmlerden. Çünkü onlara ağlamasam kendime ağlayacağım. Filmler ve kitaplar beni benden gizliyor. Ama annem anlamıyor. Biliyorum geceleri o da bana ağlıyor.

Akrep ve yelkovanım kendimde takılınca, insanlara yakın olmaya çalıştım başlarda. Tanrı gibi uzaktan izlemekle yetinmeyip, ruhumu envai çeşit tanıklığın akışına bıraktığımdan kaçınılmaz olan, oldu sonunda. Yalnız kaldım. Sonrası işte böyle geceler... İnsanları tanıyıp anladıkça, kendim anlaşılmaz hâle gelip düğümlendim. Yazarken bile en çok ruh hallerinde takılıp kalıyorum. Anne bedduasından sanırım!

Zamanın akışını hiç umursamadım. Büyümeyi, olgunlaşıyor olmayı, sevdiklerimi kaybetmeyi, aptallıkla suçlanmayı dert etmedim çok fazla. Füruğ'un yazdığı gibi;

*ne tuhaf bir dünya**
kimsenin işine karışmıyorum
kimseyi incitmiyorum
ve her an kendimleyim
böyle olunca
herkes beni kurcalıyor

Mardin... Karşımda duruyor şimdi. Köyümüz Mardin'e 10 km. uzaklıkta ama sanki uzansam tutacağım ışıklarını. Yakut-

* Çeviren: Haşim Hüsrevşahi

lar, zümrütler, pırlantalar takınmış, parıldıyor gözümün önünde. İnce ve sıcak bir yaz rüzgârı penceremi gıdıklıyor. Ölüm o kadar da ciddi bir şey değil, diyorum kendi kendime. İnsan önüne geçemediği ya da aklının yetmediği şeyleri ciddiye almamalı. Yoksa nasıl devam ederiz yaşamaya?

Yorgunum be sevgili düküm. Çok yorgunum. Çok değil birkaç yıl öncesine kadar dünyaya sığmam zannediyordum. Fakat şimdi bu küçücük köy bile kocaman geliyor bana, bir köşede pusup şaşkınlıkla bakınıyorum etrafa. Tüm demiryollarının rayları göğsüme çökmüş sanki. Oysa hiçbir şey yaşamadım belki de. Hepi topu iki kere âşık oldum. Biri ortaokuldayken köye gelen imamın oğlu Arif idi. Diğeri de lisansımın ikinci sınıfında, yanımdaki sıraya oturur oturmaz kalbimin attığını hissettiren Murat. Murat'ı bir ara anlatırım sana. Arif'i ise şimdi anlatayım. Gerçi o zamanlar aşkın ne olduğunu bilmediğimden, Murat kadar derin bir tesiri olmamış sanırım Arif'in. Hatta şimdi fark ediyorum da, ilk kez sana bahsediyorum ondan. Derin bir tesiri olmamış dedim ama bunu şimdi söylüyorum tabii. O zamanlar durum farklıydı. O gittikten sonra kalan ben değildim çünkü. Öyle gitti ki dinden, imandan, insanlıktan soğuttu. Arif'in ailesiyle birlikte apar topar köyü terk etmesi, kuran kursuna giden erkek çocuklardan birine, kim bilir belki başkalarına da şiddetli cinsel istismarda bulunmasından. Bir taraftan onun öyle bir şey yapacağına inanamıyordum, diğer taraftan da yakından tanıdığım bir çocuğun böyle bir konuda yalan söyleyeceğine. İkircikliğin en ağır yükünü yüklendim velhasıl daha şuncacıkken.

Düşünüyorum da şimdi iyi ki uzaktan sevmişim ikisini de. Murat'ın yakınlık eşiğini atlama girişimlerine temkinli yaklaşmam da aşka olan inancımın törpülenmemesini istememdendi aslında. Ondan da geriye, yurt odasında yazdığım dünyanın en saçma birkaç şiirinden ve doğum günümde hediye ettiği kitaptan başka bir şey kalmadı. Kitap, Tesirsiz Parçalar. Yazarı...

Geçenlerde demir attım yaş limanlarının yirmi dördüncüsüne. İçimde homurdanan ihtiyarla birlikte kutlama yaptık. Bir çay, birkaç sigara yetti ikimize de. Kutlamalardan hazzetmiyoruz nihayetinde. Ya da şöyle söyleyeyim; usulümüz farklı! Küçük Prens(es)ler de büyüyor sevgili düküm. Büyüdükçe kabuğuna çekiliyor, bir yanardağın tuzlu lavlarında yüzüyor, kulaçlarını yalnızlığa atıyor ve inatla çürümüyor; aksine, bir ses duyuyor ötelerden, "vazgeçme" diye. Deniyor ama nasıl da zor! Bu yüzden gözünün değdiği her yer cehennem. Yalnızlığı da hayli gürültülü. Çünkü o da bir zamanlar insanları tanımayı sevdi, onlara sokulmak istedi. O zamanlar sizi okumamıştı tabii, okusaydı "insan sevmiyorum ben!" diyen feryadınızdan ders çıkarırdı belki. Velhasıl kendince epey insan tanıdı, birçok gölgenin içinden geçti ama kaçınılmazın önüne geçemedi. Kaçınılmaz olan, yine sizin bir yerlerde yazdığınızdı. Aslında herkes yalnızdı! Ben de... Ben de öyleydim. Kafka, "az eşya," dedi ona. Peşinden de "kitap eşya değil," diye ekleyerek kitaplarla ördü dört duvarını. Az insan... Gülümseyişinden belli çok iyi anladığı, ki sevgili düküm, anlamak ve bilmek katiyen aynı şeyler değil. Az önce kapağını kapattığı kitabın tesiri hayli bol parçalarının etkisinde şimdi. Konuşacağı epey insan var ama aslında kimse yok bu aralar. Konuşmayışında bu çaresizliğin sessizliği saklanıyor. Sonra bir anda yine içindeki sese kulak kabartıyor. Esasen bunun için sessiz, o sesin tınısını kaybetmemek için. "Neden düke yazmıyorsun?" Yalnızca mektup arkadaşı olamaz mısın? Geçti mi o devirler? E o da sen gibi geçmiş devirlerin insanı değil mi zaten? Bir süre tereddüt. Bir kadeh daha şarap. Sonrası böyle işte. Çünkü ben hislerini geçiştiremeyen, donukluğu kadar heyecanı da derin bir kız çocuğuyum nihayetinde. Bir tek kendimin çıkmazıyım. Yazıyorum işte. Bu bir macera arayışı falan değil. Hissettiklerimi, düşündüklerimi, beni zaten yazmış olan biriyle konuşmak istiyorum. Daha doğrusu mektuplaşmak. Teknolojiyle aram hiçbir

zaman iyi olmadı. Isınamadım, sevemedim o ellerden düşmeyen aletleri. Ne sosyal medya hesapları ne akıllı telefonlar... Antika sayılabilecek bir telefonum var ve onun da var oluşunun tek müsebbibi ailem. Kaldı ki kendisini sürekli sağda solda unuttuğumdan ulaşmakta zorlananların isyanıyla baş başayım her daim. Sevemedim ne yapayım? Ayda yılda bir hat kapanmasın diye para yüklemelerim dışında pek bir muhabbetimiz yok anlayacağınız. Geçenlerde bir arkadaşım sırf bu yüzden aramızdaki her şeyi bitirme kararı alacağını söyledi. Sanırım bencil biriyim. Çünkü bana yeten sevdiklerime yetmiyor bazen. Her birini (o kadar azlar ki aslında) içimin sıcaklığında koruduğumu bilsem de hissettiremiyorum demek ki. Velhasıl benzer mecraların samimiyetsizliğinden olan şikâyetim beni mektuba itti. Beklemeli insan. Yüreği kar tutmalı. Değil mi? İnsan, hayata yorumunu katandır. Yorumladığı gibi yazar, yaşar, kazanır yahut kaybeder...

Ağır yazıyorsun sen abi. Böyle yazdığına göre, çok dinledin belli ki. Rüzgârları, kanatları, kadehleri, hıçkırıkları, melekleri, atları, bankları, parkları, boşlukları yazdın, çünkü yaşıyorsun. Yazdın çünkü yaşamıyorsun! Ölüyorsun, nefes alamıyorsun; ama ölmüyorsun da ve inatla inip şişen ciğerine şaşıyorsun. Birbirinin karşıtı olan pek çok şeyi aynı anda yaşıyorsun. Bir taraftan bütün dünyaya duyurmak istiyorsun sesini, öte yandan kimse farkına varmasın istiyorsun. Nereden mi biliyorum? E biz aynıyız sevgili düküm. Biliriz birbirimizi. John Kaada-*Mainstreaming* çalıyor şimdi, duyur musun düküm?

Bu mektubu okulunuza göndermemin derdi, tasası, sıkıntısı olmaz umarım. Çünkü size ulaşabileceğim başka bir adres yok elimde. Ve bir adres isteyebilecek cesaret de yok elbette. Kusur olacaksa eğer, şimdiden affola. Sevdiği şeyleri hemencecik alışkanlık hâline getiren zayıf bir ruhtur benimkisi. Bu yüzden bir ricam var sizden. Mektubu aldığınıza dair alamet olarak ve geçen haftaki yaş gününüz için naçiz bir hediye niyetine bu bi-

lekliği gönderiyorum. Üzerinde yılların kiri var, yormaz umarım sizi. Bilekliğin resmini Instagram'da paylaşabilir misiniz? Siz kullanıcısınız ve kardeşim de takipçiniz. Ki sanırım köyde epey biliniyorsunuz. Belki de toplum okumaya hazır! Bam teli yazarlarını haykırması gerekir belki de toplumun. Bu iş kırlardan başlamalı belki de. Tamam tamam şaka yaptım valla tamam. Anlayacağınız, bu kadar belirsizliğin arasında sürekli laf soktuğum sosyal medyanın gücüne sığınıyorum mecburen. Hem ben kullanmıyorum diye büsbütün kötü olacak değil ya. İncelik aptallaşmamayı bilmekte sadece. Gün boyu ekranlara kilitlenen bakışlar için başka ne denir bilemedim. Neyse... Şarap ağırlaştırdı iyice. Zıvanadan çıkmadan, Süryanilerin imana kavuşturduğu ruhumla huşu içinde çekileyim en iyisi. Sonrasını bekleyip, yaşayınca öğrenmek vaktidir.

Hissettirdiklerinize ve yüreğinizin içinde saklı duran her şeye iyi bakın. Çünkü oradakiler sayesinde kendi sesini işitebilenler var.

Sahi adımı söylemedim değil mi? İnanın bunu tasarlamamıştım ama vardır kalemin bir bildiği. Birçok şeyi anlattım zaten ismim de saklı kalsın şimdilik. Bir ara yazdıklarımızdan değil yazamadıklarımızın acılarından da bahsetmek dileğiyle...

Hoşça kalın...

BÜYÜK KEDERLER KÜÇÜK ÖYKÜLER

Bir şeyler yazıyormuş. Göstermek istediğini söyledi. Normalde kabul etmezdim. Çünkü birinin, özellikle de başka hiçbir yerde yazdıkları yayımlanmamış birinin yazdıklarına bakıp yorum yapmak, onun yaralarına bakıp bu yara daha olmamış, yeterince kanamamışsın, hadi git biraz daha acı çek gibi şeyler söylemek demek. Allah editörlere sabır versin! Dediğim gibi normalde bu türden istekleri olabildiğince kibar bir şekilde geri çevirirdim. Çünkü insanı durup dururken yalan söylemek zorunda bırakır bu tür istekler. Kaldı ki bu işler sübjektif. Berbat bir şeyi beğenebileceğin gibi şahane bir metni zerre beğenmeyebilirsin de. Mesuliyetli mevzu yani, o yüzden mümkünse hiç bulaşmamaya çalışır, kusura bakma bu benim işim değil, der geçerim. Ama Ahmet'i geri çeviremedim nedense. Üniversiteyi bu yıl kazanmış, Niğdeli, temiz yüzlü, gencecik bir çocuk. Kafe kısmında takılmayı çok sevdiğim kitabevine geldi bir gün ben orada otururken. Kibarca müsaade isteyip oturdu. Bir kaç beylik cümleden sonra da asıl meseleye geldi

"Abi seni de yazdıklarını da çok seviyorum. Ben de bir şeyler karalıyorum kendimce. Defterlerimden birini de yanımda getirdim. Bir göz gezdirirsen çok sevinirim."

Ah be Ahmet! Bu şimdi bildiğin emrivaki. Ne diyeyim ki ben sana?

"Ver bakalım," dedim, çaresiz. "Ver bakalım..."

Küçük bir cep defterine özensizce karalanmış yazılar. Öykü, şiir, deneme... Hepsi bir arada... Ahmetlerden bir Ahmet işte. Üzerinden üniversite sınavı stresi, TEOG sınavı stresi, taşra sıkıntısı, anne baba baskısı, birkaç da başarısız aşk teşebbüsü geçmiş bir güzel Ahmet. Üç beş sayfaya göz atınca on sekiz yıllık röntgenini çekiveriyorsun geride bıraktığı ömrünün. Ne desem de yalan söylemeden ama kalbini de kırmadan sıyrılsam bu işten? Tamam hevesli çocuk, tamamen yeteneksiz de diyemem ama işte... Erken be Ahmet!

"Bence güzel abicim. Ama daha çok okumalısın. Ve ne yazacağına karar vermelisin. Öykü mü, şiir mi, roman mı, deneme mi? Yoksa bulamaç gibi bir şey çıkar ortaya, ne olduğu bile anlaşılmaz."

Suratı düşer gibi oldu çocuğun. Al işte! Güzel oldu de geç işte hıyar, yalan söyleyiver ne olacak? Neyse, durumu yine kendisi toparladı.

"Peki abi kimleri okumalıyım sence?"

"Valla kimleri seviyorsan onları oku abicim. Çok sevmem ben şunu oku, bunu okuma demeyi."

"Senin yazdıklarını seviyorum abi mesela."

"İyi madem onları oku. Ama fazla da bir şey umma!"

"Nasıl abi?"

"Neyse boş ver, önemli değil"

"Abi iznin olursa bir şey daha sorabilir miyim sana?"

"Tabii, sor."

"Abi sen neden bu kadar üzgünsün?"

Haydaaa. Lan bana bu soruyu daha önce de biri sormuştu. Üstelik küçücük çocuktu o. Kendisine kısa kısa cevaplar verdiğimi iddia edip bunun mutsuzluk emaresi olduğuna karar ver-

mişti. Hadi o çocuktu, savuşturmuştuk bir şekilde. Ahmet'e ne diyeceğiz şimdi?"

"Üzgün? Bilmem, öyle miyim? Üzgün değilim ya aslında!"

"Öyle görünüyorsun. Ya da bilerek öyle görünmek istiyorsun. Yazdığın şeylere bir baksana mesela?"

"Üzüntüden ziyade kedermiş gibi geliyor bana bahsettiğin şey ki bugüne kadar doğru düzgün bir öykü yazamadığım da düşünülürse olsa olsa niteliksiz keder denebilir buna!"

"Doğru düzgün öykü derken abi?"

"Yani büyük öykücülerin yazdığı türden büyük bir öykü."

"Büyük öykü?"

"Büyük öykü, evet. Büyük öyküler boktan zamanlarda yazılır. Öylesine, düşünüp tasarlamadan. İnsan ancak öyle zamanlarda inebilir kendi derinine. Derinine inmek şart mı diye sorarsan da, elbette? Yoksa ne ki insan? Biraz kan ve su, biraz deri ve kemik, bolca gözyaşı ve keder. Doğada kederlenen tek varlık insandır biliyor musun? Bak üzüntünden bahsetmiyorum, üzgün hayvanlar da olur elbet. Ama keder sadece insana has bir duygu. Üzüntü ile keder arasında fark ne ki dersen, üzüntü, kaynağı yahut nedeni belli olan bir ruh halidir derim. Keder ise çoğu zaman nedeni belli olmayan kaygılardan kaynaklanır. Kaygı ve endişe arasındaki fark gibi bir şey esasen üzüntü ve keder arasındaki fark. Üzüntü geçer, çok acıtır bazen evet, çok yorar, hırpalar, dağıtır. Ama geçer. Er veya geç, geçer. Keder ise bir kez yapıştı mı insanın paçasına, bırakmaz. Ruhuna, kişiliğine, yüzüne; her şeyine siner insanın."

Sustu bir süre Ahmet. Ben de sustum. Bir müddet sonra bu kez kalkmak için müsaade istedi.

"Abi izninle kalkayım, daha fazla rahatsız etmeyeyim."

"Estağfurullah Ahmet. İyi bakasın kendine. Bozulmadın değil mi söylediklerime?

"Yok abi, olur mu? Bozulmadım"

"Ahmet. Sana son bir şey söyleyeyim mi? Siktir et! Beni de, başkalarını da! Canın ne yazmak istiyorsa, nasıl yazmak istiyorsa öyle yaz. Kimselere gösterme, kimseden icazet almaya çalışma. Olursa olur, olmazsa da koy rahvan gitsin. Canının istediği gibi yaz, tamam mı abicim?"

Oturduğundan beri belki de ilk kez gerçekten gülümsedi Ahmet. Ben de ilk kez kendimi iyi hissettim oturduğumuzdan beri. Hem durumu kurtardım, hem yalan söylemek zorunda kalmadım. El sıkıştık, bir fotoğraf çektirdik. Gitti...

İki ay kadar sonra takip ettiğim yerel bir dergide rastladım öyküsüne. Normalde hatırlamazdım ismini ama çok ilginç bir soyadı vardı o yüzden hatırımda kalmış. Güzel, rahat bir öyküydü. Üzerinde de küçük bir ithaf yazısı vardı. "Bu öyküyü, canımın istediği gibi yazmamı öğütleyen Ali Abi'me ithaf ediyorum," gibi bir şeyler yazmış. Soyadımı yazmamış, samimiyetten mi, yazmayı unuttuğundan mı bilmem ama iyi yapmış. İki kere sevindim. Aferin, diye hafifçe mırıldandım kendi kendime, Aferin Ahmet!

MEVZU KİTAP DEĞİL PRENSİP

"Kitabın nerede senin?"

"...."

"Oğlum sana soruyorum, kitabın nerede senin?

"...."

"Kaç kere söyledim size kitabınız olmadan dersime gelmeyin diye. Sallamıyor musunuz oğlum benim söylediklerimi?"

"Estağfurullah hocam olur mu öyle şey?"

"Eee! Neden kitapsız geldin o zaman?"

"...."

"Çık dışarı. Çık benim asabımı bozma!"

Süklüm püklüm çıktı dışarı Eray. Hayır, yani normalde bu kadar ağır tepki göstermem ama daha üçüncü haftadan da yapılmaz ki bu. İlk hafta herkese anlattım. Bakın çocuklar, bu derste uymanız gereken iki kural var. Birincisi derse benden sonra girmeyeceksiniz, ikincisi derse kitapsız gelmeyeceksiniz dedim, ısrarla. Ama daha üçüncü haftada kitapsız gelmiş Eray Efendi. Gelsin bakalım, o öyle yaparsa ben de atarım dersten. Atarım ki ibret olsun diğerlerine!

İçimden bunları geçire geçire bitirdim dersi. Çıkınca da çay

ocağından çay alıp arka bahçeye doğru yöneldim. Yol üstünde gözüme çarptı Eray. Beni bekliyormuş. Seslendim;

"Hayırdır Eray!"

"Hocam konuşabilir miyiz biraz?"

"Tamam konuşalım. Ama yok yazdım seni. Silmem için konuşacaksan hiç boşa çene çalma, hayatta silmem."

"Yok hocam o değil konu. Silmeyin zaten, problem değil."

"E iyi o zaman. Ne konuşacağız anlat bakalım"

"Hocam ben sizi çok severim bilirsiniz. Kızacağınız bir şeyi de bile bile hayatta yapmam. O yüzden özür dilerim az önceki olay için."

"Tamam oğlum önemli değil. Ben de biraz abarttım belki. Bu seferlik uyarıp idare edebilirdim. Ama okulun başı daha malum. Bir de seninle aramın iyi olduğunu bilir bütün sınıf. Şimdi seni fırçalayıp atmazsam yol olur, yarın öbür gün kitap getirmeyen diğer arkadaşlarına da aynı şekilde davranmak zorunda kalırım. O yüzden yani. Mevzu kitap değil, prensip. Ben de senden özür dilerim"

"Estağfurullah hocam ne özrü, olur mu öyle şey?"

"Olur olur. Hadi kapatalım meseleyi, bak çayım buz gibi oldu."

"Tamam hocam. Şey, hocam!"

"Ha Eray, söyle."

"Hocam... Ben aslında kitapsız gelmedim. En sevdiğim ders felsefe, unutur muyum kitabı hiç?"

"Haydaa. Ee nerdeydi o zaman kitabın?"

"Gülnur'a verdim. O unutmuş kitabını evde. Sordu teneffüste fazla kitabı olan var mı diye. Ben de benimkini verdim."

"Mal mısın oğlum sen? Kalem mi bu fazlası olsun? Devlet herkese birer tane kitap veriyor, bilmiyor mu bu kız?"

"Biliyordur hocam."

"O zaman ayak yapmış işte. Niye verdin kitabını kıza?"

"Ona kızmayın diye verdim."

"Niye?"

"Seviyorum hocam ben onu!"

Ah benim şapşal oğlum. Ulan kızayım mı sarılayım mı, ne yapayım bilemedim birden. Baktım bir süre Eray'a. O da gözleri dolu dolu öyle bakıyor bana. Seviyormuş. Sevince konu kapanır zaten, üstüne ne söylenebilir?

"Eray..."

"Efendim hocam."

"Tamam, seni anladım. Genç adamsın, âşıksın. Bir delikanlılık yaptın, sevdiğin kız fırça yemesin diye kendini feda ettin. Peki Gülnur niye hiç sesini çıkarmadı. Kitap Eray'ın, benim yüzümden arkadaşımı sınıftan atmayın demedi? Sığar mı lan bu insanlığa?"

"Demez hocam. Demez, niye desin ki?"

"Nasıl yani? Ne demek demez?"

"Demez işte hocam. Demez. O beni sevmiyor ki niye desin?"

"Bak yine sinirlendim! Yavrum madem o seni sevmiyor niye verdin kitabını ona?"

"Ben onu seviyorum hocam, o yüzden verdim!"

Birkaç saniye sustum. Sinirim yavaş yavaş aydınlanmaya dönüştü. Evet, binlerce yıldır, milyonlarca kez yaşanan şey bir kez de benim sınıfımda yaşanmıştı işte. Biri diğerini seviyor, diğeri o seveni sevmiyor ve olaylar gelişiyor... Peh...

"Eray."

"Efendim hocam."

"Benim dolapta, en üstte fazla bir kitap var. Al onu. Kız senin kitabını geri verirse alma, havan olsun biraz."

İlk kez gülümsedi Eray.

"Sağ olun hocam. Ha hocam aramızda di mi bu konuştuklarımız?"

"Herhalde oğlum saçmalama! Ama bak bir daha birine kitabını verecek olursan bana mutlaka söyle."

BİZİ HAYATA KARŞI NE SAVUNABİLİR, EDEBİYATTAN BAŞKA?

Bizi hayata karşı ne savunabilir, edebiyattan başka? Geçtiğimiz ay çıkan kitabım *Hayata Rağmen Edebiyat*'ta böyle bir cümle etmişim. Açıkçası önünü arkasını çok da düşünmeden, hatta şu an bile hangi yazara dair, hangi yazımda kullandığımı dahi hatırlamadığım bir cümleydi. Editörüm Burak, kitap için kapak yazısı hazırladığında arka üst kısıma deve dişi gibi yapıştırmış cümleyi. Orada görünce fark ettim, aslında nerede kullandığımı bile hatırlayamadığım o cümle, *Kişisel Edebiyat Atlası*'nda da, *Hayata Rağmen Edebiyat*'ta da yapmak istediğim şeyin en güzel özetiymiş...

Çocukluğumdan beri en büyük hayalim, kendime ait bir kütüphane kurmaktı. Kitaplarla kurduğum ilişki bir tür mecburiyet ilişkisi olarak başlamıştı. Çelimsiz, dersler dâhil her alanda başarısız, beş çocuklu bir işçi evladı olarak hayatın içinde karşılaştığım her şey can sıkıcı ve sevimsizdi. Hâliyle sığınabileceğim tek bir liman vardı; kitaplar. Jules Verne'i, Jack London'u, Kemalettin Tuğcu'yu ve başka pek çok yazarı bir aile büyüğü gibi sevip, ulaşabildiğim bütün eserlerini yutarcasına okumamın en büyük nedeni buydu. Daha çocuk yaşımda anlamıştım, dünya,

adına gerçek dedikleri dışardaki hayat ve insanlar, çok can sıkıcı ve sevimsizdi. Ve beni savunabilecek başka hiçbir şey yoktu... Edebiyattan başka... Her iki kitabımda da bilhassa o yazarlardan bahsetmek istememin sebebi de buydu işte. Onları neden sevdiğimi, kitaplarında ne bulduğumu genç kardeşlerime de anlatmak, aktarmak istedim bir tür öğretmen refleksiyle.

İşte o zamanlardan beri en büyük hayalimdi kendime ait bir kütüphaneye sahip olmak. Ve odasını bile iki erkek kardeşiyle paylaşmak zorunda olan bir ergen için gerçekleşmesi neredeyse mümkün olmayan bir düş, bir fanteziydi bu. Otuz yıl sonra bu hayalimi gerçekleştirebildim. Kırk yaşımdan sonra sadece kitaplarımı koyabileceğim bir yerim oldu kısa zaman önce. Rafa son kitabı da koyup sonra tam ortaya bir sandalye çekip etrafa huzurla bakarken utanmadan ağladım. Bir taraftan da gülümseyerek Borges'i andım... Şimdi hem çocukluğumu hem bugünü düşününce kendi kendime sormadan edemiyorum. Tüm bunlar nasıl oldu?

Nasıl olur da başka birisinin kurduğu düşlerin bu denli tesirinde kalırız? Nasıl olur da bir yazar tarafından meçhule emanet edilen bir düş yıllar, yüzyıllar boyu insanlığın ezberine yerleşir? Raskolnikov'un vicdanı kaç yıldır insanların zihnindedir, Samsa'nın böcekliği ve ezilmişliği kaç asır daha insanlıkla sürecektir? Evet, kitaplar ve edebiyat bizim gibi insanlar için bir liman. Fakat aynı zamanda da çile! Sözün özü çilemiz ne zaman bitecek? Bu çile benzetmesi de bana ait değil, büyük şair Cemal Süreya'dan ilhamla söylüyorum –alın size metinlerarasılık-. Üstat yıllar yıllar önce diyor ya "1944 yılında Dostoyevski okudum o gün bugün huzurum yoktur," işte bizler, yani hasbelkader kitapla, mürekkeple ya da günümüzün *e-book* formatlarıyla hasbihal edenler kaç yıl daha tatlı bir huzursuzluk yaşayacağız?

Günümüzde kitapların biçimleri değişti maalesef, matbuaların yerini elektronik olanları aldı. Ben kendi adıma bu değişimin

samimiyetsiz olduğunu düşünüyorum. Yazarla aramdaki ortaklığın bir elektronik aygıtın insafına kalması pek hazzettiğim bir durum değil, yazarla tartışayım istiyorum okurken ama tabletten, bilgisayardan ya da e-kitap okuyucularından böyle bir tartışma mecrasına açılan bir yol bulamıyorum.

Herkesin malumudur ki iyi bir yazar olmanın yolu çok iyi bir okur olmaktan geçer. Çok iyi bir okur olmanın yolu da kendine ait bir kütüphane kurma telaşesinden doğar ya da kanımca doğmalıdır. Kitap sevenler için kurulan ve fakat bugün bizim medeniyetimizde sadece amaca yönelik olarak kullanılan kütüphanelerin özünde de yukarıda bahsetmeye çalıştığım huzursuzluğun izleri vardır. Akıl işi değil aslında ömrünüzü kitaplara vakfetmek, ömrünüz boyunca okusanız da yine okyanusun bir zerresinden müstefit olacağınızı anlamak ve halen okumaya devam etmek.

Kütüphaneciliği meslek olarak yapan büyük bir yazarın huzursuzluğunu tahayyül edebiliyor musunuz? Jorge Luis Borges'in hayalindeki meslek kütüphanecilikmiş mesela. Orta yaşlarında da muradına ermiş Arjantin Ulusal Kütüphanesi müdürü olduğunda. Huzursuzluğunu meslek edinmiş bir büyük yazar Borges desek abartmış olur muyuz acaba? Bilemiyorum...

Borges'in edebiyat dünyasındaki izleri, çok etkilediği yazarlarla devam ediyor. Örneğin Umberto Eco'nun *Gülün Adı* romanındaki kör keşiş Borges, Arjantinli büyük yazardan başkası değil. Sürekli kütüphanede, kitapların içindeki bir yazardan bir Ortaçağ keşişi devşiren büyük bir bibliyofil Eco. Malum kendisinin elli binin üzerinde kitaptan oluşan muhteşem bir kütüphanesi mevcut. Neler vermezdim o kütüphanede zaman geçirebilmek için.

Velhasıl evlerimizde huzursuzluklarımız için bir köşe bulundurmalıyız, kendi huzursuzluklarımızı dönüp dönüp tekrardan hatırlayabilmek için, tatlı tatlı kaşınan yaralarımızı kanatabilmek

için kendi kitaplarımızdan müteşekkil bir huzursuzluk uzamı yaratmalıyız rahmetli Tahsin Yücel'in "esenliksiz uzam"ına rakip olarak.

İNSAN NE ZAMAN KENDİSİYLE BARIŞIR YAHUT VASATA ALIŞMA ÇİZGİSİ

Mesleğimden dolayı sanırım, insanların değişimlerinin en sancılı olduğu dönemlerine tanık oluyorum yıllardır. Evet, öğretmenim ben. Evet, bir lisede öğretmenim. Kendilerini dünyanın en önemli insanı zannetmekle kendilerini bir böcekten daha değersiz zannetmenin imkânsız çizgisinde mütemadiyen gidip gelen öğrencilerin öğretmeniyim. Ve onlarda kendimi, kendi ergenliğimi, başarısızlığımı, umutsuzluğumu görüyorum sık sık. Ne kadar da uzun ve sancılı oluyor insanın kendi vasatlığına alışması, kabullenmesi...

Çocukluk bazen bir liman, daraldığımızda belleğimizden tatlı hatıralarını çağırıp dinlendiğimiz. Ama yetişkinken böyle bu durum. Büyüyünce insan geçmişin kirini pisini değil de yüz güldüren hâllerini anımsıyor, yahut anımsamak istiyor. Oysa çocukluk, tam da içindeyken ağrılı bir karın gibi gelirdi bana benzeyen pek çok seksen sonrası bebesine. Ülkeden yaşadığımız kente, kentten de evlerimize sinen darbe eşlikli faşizan baskılara yoksulluk da eklenince süratle kurtulunması gereken bir yüke benziyordu çocukluk. Velhasıl düştük, kalktık, kurtulduk...

Gençlik mi? Ha işte o fena! Yeni yeni pusların arasına uğur-

ladığım ilk ve orta gençliğim; cahillikle küstahlığın, dünyayı kurtarma histerisiyle öğrenci evini temizlemeye üşenme çelişkisinin zalim değirmeninde bilincimi, vicdanımı, ruhumu unufak eden gençlik... Güzel miydi derseniz fena değildi derim. Ama ne ara geldi geçti hiç anlayamadım.

Otuz yaşına geldiğinde kendi vasatlığıyla barışıyor insan. Gelişme düşü, tekamül arzusu, tek ve özel olduğu vehimlerinin boşunalığıyla yüzleşmesi otuz yaşına tekabül ediyor, sıradanlaşma otuzla başlıyor bir yerde...

Bu söylediklerimin hepsini ben parantezine alarak söylüyorum elbette. Yoksa içindeki cevheri otuzundan sonra keşfedenlere, otuzundan sonra dehasının ürünü olan eserlerini gün yüzüne çıkaranlara cevap hakkı doğacak ki benim amacım birileriyle cebelleşmek değil. Bir yere ulaşmayacak mânâsız polemiklere girmek hiç değil. Vasat bir hayata sahip bir insanın vasat bir yazısı olarak yankılansın uzayda sözlerim, fazlasında gözüm yok. En azından otuz yaşından sonra böyle düşünüyorum.

Misal ben on ila on beş yaş aralığımı, kendime vehmettiğim süper güçlere sahip olmayışımın acısını çekerek, bu gerçekle yüzleşerek geçirdim. Bahçede, eski yangın yerlerinde, hurdalıklarda, ormanlarda ve arkadaşlarımın arasında sergileyebileceğim doğaüstü güçlerim olsun isterdim hep, çocukluk işte... Ama olmadı, yapamadım çünkü bu tür bir güce hiç sahip olamadım, insanların bende görüp şaşırdığı hiçbir şey yoktu. Ne fiziksel olarak güçlüydüm ne de bir bakışımla çevremdekilere korku salacak ateş saçan gözlerim vardı. Bugün düşündüğümde saçma istekleri olan bir çocuktum. En hızlı bisiklet süreni ben değildim misalen, hiçbir zaman en iyi futbol oynayanı değildim arkadaş çevremin. Çelimsiz, kara kuru, kepçe kulaklı ve en insaflı değerlendirmeye göre bile çirkin bir çocuktum işte. Kitap okumak ve hikâyeler anlatmak dışında hiçbir marifetim yoktu. Hoş o da ne kadar marifet sayılır tartışılır elbette. Anlattığım

hikâyeler yüzünden bir ara adım palavracıya çıkmıştı. Ciddi ciddi yalancının teki olacaktım neredeyse, neyse ki büyüdüm. Çocukluk hezeyanlarım duruldu on beşimde, gerçeklerle yüzleşince büyüyüverdim.

Sonra ilk delikanlılık dönemi denilen bela çöktü üstüme. On beş ila yirmi beş yaş aralığını da yine kendime vehmettiğim özelliklerle harap ettim. Çok zeki olduğuma inandırmıştım kendimi. Bütün okul hayatımı üstün başarılarla geride bırakacak, herkesin örnek gösterdiği bir öğrenci olacaktım. Madem fiziksel hiçbir özelliğim yoktu ve hiçbir bedensel faaliyeti beceremiyordum o zaman o alandaki eksikliğimi başka bir alanda kapatmış olmalıydı genlerim. Pek çok sınavıma bu içi boş güvenle girdim ve sonuç hüsran oldu hep. Ama zekâmı sadece okulda değil hayatta da gösterecektim. Hem iyi bir öğrenci hem de Tanpınar'ın tabiriyle iyi de bir hayat adamı olacaktım. Kaptırmıştım kendimi, öyle sanıyordum ki üniversite hayatım sahip olduğum akli melekelerim sayesinde çevreme doluşan insanlarla geçecekti. Ama olmamıştı, ortalama bir zekâm varmış, herkes gibi hatalar yapıyor, çok bilinmeyenli denklemlerde ben de pek çok akranım gibi dumur oluyormuşum. Okuduğum kitapları aslında herkes okuyormuş üniversitede, onca kafa patlatmalarım farklı farklı öğrenci evlerindeki mutat ritüellerdenmiş... Şuradan buradan aldığım demonte rafları, kitaplıkları ya da masaları hemen kullanılır hâle getirecektim, hiç değilse bu kadarı gelmeliydi elimden. Ama bu da olmadı, ne bir insan sarrafı olabildim ne de eşyanın muhalefetine uğramayan bir hayat adamı... Pek çok kıstasıyla başarısız oldu hayat adamlığı projem...

Yirmi beş ila otuz yaş arasındaki dönemi ise utanarak ifade etmeliyim ki dış güzellik sanrılarımla geçirmişim. Artık karakterli, çizgili yüzümle ve hafif hafif kırlaşan saçlarımla dikkatleri üzerime çekecektim... Ne büyük bir utanç... Bu konu üzerine

düşünürken bile kendime kızdığım ve kendimden utandığım için bu mevzuyu bu kadarla geçiyorum.

Artık kırk yaşımı da geçtim. Ama farkındaysanız kırklı yaşlara dair bir şey söylemedim. Söylemeyi de pek düşünmüyorum. Kırk yaş benim için otuzun biraz daha uzamış, uzatılmış hâli gibi. Ellili yaşları görmeme izin verirse Allah, belki o zaman geriye dönüp bu zamanlarıma dair bir kaç şey söyleyebilirim ama şimdilik içinde bulunduğum bir muammadan başka bir şey değil kırklar.

Kişisel gelişim üzerine öğütler verebilecek evsafta biri değilim, amacım da bu değil muradım da. Tavsiyelere inanmam; tavsiye ve vasiyet kelimelerinin aynı harflerle yazılıyor olmasını da hep ironik bulmuşumdur zaten. Biri başarısızlardan, biri de gidenlerden kalır geriye, ikisinde de bir yarım kalmışlık hissiyatı... Sadece kendime haksızlık ederek geçirdiğim otuz yıldan sonra bugünkü vasatlığımı, ortalama oluşumu seviyorum, hepsi bu...

Yazdıklarımla ilgili pek bir iddiam yoktur, bilen bilir. Ben sadece kendimi yazdım, üstelik öyle hayıflanarak da değil, bilinçaltımın yosun tutmuş hayalleri ve vehimlerimden hareketle.

Kibritler gibiyiz sanırım Allah indinde, vasati bir ömrümüz var. O kavımızı yakıyor ve yine o söndürecek günün birinde... Gerisi hikâye...

VASİYET

Ara sıra herkesten kaçıp gittiğim köhne bir meyhane var. Adı Halit Baba. Daha önce birkaç yazımda daha bahsetmiştim. Eskişehir'de, subay orduevinin tam arkasında. Orada yetmişli yaşlarda bir amcayla tanışmıştım. Garsonlar dâhil herkes amca diyordu adama. Adını bilen kimse kalmamıştı sanki. Yaz kış her akşam gelirmiş buraya. Uzun yıllar ağzına bile sürmemiş içkiyi, başlayınca da bir daha hiç bırakmamış. Yan yana oturduğumuz bir akşam laf lafı açtı sordum, "Amca ne oldu da içmeye başladın," diye. Tam otuz yıl önce karısı adamcağızı bırakıp başka biriyle kaçmış. Amca da o gün bir ufak rakı alıp içmeye başlamış, sonra da hiç bırakmamış. Bu kadar özel ve kişisel bir mevzuyu tanımadığı torunu yaşında birine bu kadar rahatça anlatabilmesi ilginç geldi bana.

"Çok mu seviyordun amca," dedim.

"Yok be evladım," dedi, "siktir olup gitmiş kadının nesini seveceğim."

"Eee," dedim "o zaman, niye böyle oldu?"

"Çok alışmıştım evlat," dedi, "öyle gidiverince o, ev bomboş kaldı."

Gerisini getirmedi amca, ama ben tahmin ettim. Amca o ka-

dar alışmıştı ki alışmış olmaya, birdenbire yapayalnız kalınca ne yapacağını bilememişti muhtemelen. Ve yeni bir insana alışıp tekrar aynı şeyi yaşamaktan da korktuğu için başka bir alışkanlık yaratmıştı kendine. Kendisini hiç terk etmeyecek bir alışkanlık. En azından parası olduğu sürece kendisini hiç terk etmeyecek bir alışkanlık...

Başka bir gün, yine mekânın neredeyse boş sayılabileceği bir saatte aynı amca laf attı bu kez.

"Hadi benim durum malum da gencecik adamsın senin ne işin var her akşam bu batakhanede," diye sordu. Pek konuşkan bir günümde değildim sanırım, o yüzden fazla uzatmadan geçiştirmek istedim;

"Bir zamanlar çok sevdiğim bir kadın vardı," dedim ve bir süre sustum. Tabii amca bir şey anlamadığı için sormaya devam etti.

"Ee n'oldu terk mi etti seni? Ona mı üzülür durursun?"

"Yoo, üzgün sayılmam aslında. Zaman değişti. Yavaş aktı ama çabuk değişti."

Açıklamam da pek açıklayıcı gelmedi sanırım. O yüzden kestirmeden teşhisi yapıştırdı amcam;

"Yani terk etti."

"Hayır amca, öyle değil. O terk etmedi. Ben kaybettim."

"Nasıl? Neden?"

"Öyle işte. Uzun mu uzun bir hikâye aslında. Ama sana kısaca özetleyeyim. Üşendim. Bazen kazanmaya üşendiğin içim kaybedersin ya hani. O hesap işte!"

Kalıbımı basarım ki yine hiçbir şey anlamadı amca. Ama o an söyleyebileceklerim o kadardı işte. Zaten gerisini ben de anlamış sayılmazdım.

Konuyu değiştirdi;

"Sek içme bu zıkkımı. Ben de yıllarca sek içtim. Adamın içini ciğer kavurması gibi kavuruyor. Suyla karıştır öyle iç."

"Denedim birkaç kere ama suyla içince midem bulanıyor."

"O zaman sodayla karıştır."

Hakkaten lan. Niye aklıma gelmediyse o güne kadar. Hemen bir soda söyleyip kalan son dublenin üzerine boca ettim. Güzeldi. Midem hiç bulanmadı.

Neredeyse yirmi yıl olmuş. Amca konuştuğumuz akşamdan altı ay sonra öldü. Sirozdan tabii. Çok sonra duydum, hâliyle de cenazesine gidemedim. Gerçi duysam da gider miydim? Sanmam. Ama vasiyetini de unutmadım. O gün bu gündür rakıyı soda katmadan asla içmem. "Ne boktan bir vasiyet lan bu?" dediğinizi duyar gibiyim. Ee n'apıcan, meyhanede tanışılan bitik bir amcanın kazanmaya bile üşenen bir yeni yetmeye vasiyeti de bu kadar olur ancak. Ruhu şad olsun güzel amcamın...

BİLİNMEYEN BİR ADAMIN MEKTUBU

Mektup yazmaya karar verdim. Sana... Ama yollayamayacağım bir mektup. Sanki yazmışım da, yollamak için postaneye giderken cebimden düşürmüşüm gibi olacak. Düşürdüğüm zarf boktan herifin birinin eline geçmiş gibi olacak ve o herif benim sana yazdığım ve başka kimsenin okumasını istemediğim satırları çok okunan bir dergiye yollamış gibi olacak. Sen ve ben herkesle birlikte okuyacağız belki bunları...

Üzerine mi alındın hemen? Bence acele etme! Belki o boktan herifin teki benim. Yolda bir zarf buldum belki. Belki başkasının bir başkasına yazdığı mektup vardı içinde. Buldum ve noktasına bile dokunmadan dergiye yolladım bu mektubu. Belki mektubu düşüren adam, o, sen, ben ve binlerce insan hep birlikte kimin kime yazdığının asla bilinemeyeceği bu satırları hep beraber okuyacağız. Yapmaz mıyım? Emin misin?

Sahi mutsuz muydun? Orada, seni ilk kez nereme sığdıracağımı bilemeyip, bütün mahcubiyetimi tırnaklarımdan çıkarırken, karşında bir yeni yetme gibi tırnaklarımı kemirirken, orada, Kızılcıklı'yla Doktorlar'ın kesiştiği o yerde, sabah ezanı okunmak üzereyken, ben çok yorgunken ve sen çok içmişken, telefonda usulca konuşup bana seni nerede bekleyeceğimi tarif

ederken, saat dört falanken, ben olanca yorgunluğuma rağmen değilmişim gibi davranıp sana doğru yürürken... Sen ne kadar yorgun olduğumu görünce hemen ilerdeki bankı gösterip istersen biraz oturalım derken, oturduğumuzda bankın tam ortasına, dizlerimiz birbirine (istemsizmiş gibi ama değil) değerken... Mutsuz muydun harbiden?

Sahi mutsuz muydun? Oysa sabaha karşı açık fırın bulunca çocuk gibi sevinmiş ve bana taze ekmek almıştın. Ben yolda yarısını yemiştim ve sen evde zeytin var, günah demiştin. Yalan mı söylemiştin, değil miydi günah?

Sahi, ben mi abarttım? Zeytine, ekmeğe ve sana yemin edip, doğru düzgün bir adam olmaya karar verdiğimin sabahı, abarttım diye mi öyle hem mânâlı hem mânâsız baktın yüzüme?

Sahi, herkes herkesi aldatır mı cidden? Sahi, utanmayı unutunca mı geçecek bütün mutsuzluklar? Ben sesini ilk duyduğumda seni sevmeye karar vermiştim. Sen, başın ilk sıkıştığında beni sevmekten vazgeçtin. Sahi, ben sana denk mi geldim? Geçerken uğradığın benzin istasyonu gibi, bir daha dönmeyeceğin, mağrur ve yalnız, sakin ve telaşlı, bedbaht ve mütebessim, sonuna kadar zıt anlamlı, dibine kadar çelişik. Ben gibiyken işte ben... Sahi sen, benim nasıl ben gibi olduğumu en iyi bilenken, niye işim var deyip yol vermedin bana?

Yalnızlıktan it gibi korktuğumu biliyordun. Yalnızlıktan it gibi korktuğumu tanıştığımızın ikinci günü söylemiştim sana. Demiştim ki, bak iyi dinle...

"Beni bir gün unutacaksan, bir gün bırakıp gideceksen, boşuna yorma derdi; boş yere mağaramdan çıkarma beni. Alışkanlıklarımı, özellikle yalnızlığa alışkanlığımı kaybettirme boşuna. Tedirgin etme beni. Bu sefer geride bir şey bırakmadım. Tasımı tarağımı topladım geldim. Neyim var neyim yoksa ortaya döktüm. Beni bırakırsan sudan çıkmış balığa dönerim. Bir kere çavuş olduktan sonra bir daha amelelik yapamayan zavallı köylüye dönerim. Beni uyandır."

Kelimesi kelimesine ezber ettiğim bu Oğuz Atay satırlarını okumuştum sana. Beni yalnız bırakma demiştim? Eee, neredesin?

Sahi bütün bu anksiyetem, taşikardim, mesnetli mesnetsiz serzenişlerim, arkandan kırıp döktüğüm ne varsa işte... Sahi hepsi benim hezeyanım mı? Sahi aslında hiç olmadın da sen, ben mi mânâ yükledim mânâsız varlığına?

Oysa ben hâlâ, her sabah, kötü bir rüyaya dalıyor gibi uyanıyorum dünyaya. Beni asla beklemeyeceğini bildiğim yerlere, beni bekleyen ama bekleyip beklemedikleri umurumda bile olmayan insanlar için kuruyorum telefonun alarmını. Ve bir kez bile ertelemeden hep vaktinde doğruluyorum yatağımda. Niye biliyor musun? Niye, biliyorsun. Niye? Sahi bilmiyor musun?

Beraber bir Kurosawa filmi izlemiştik seninle, hatırlarsın. Bari bunu hatırla! Evet, bunu hatırlarsın. Büzüştüğümüz battaniyenin altında Kurosawa'nın o ne adını ne konusunu ne de başka bir zımbırtısını şimdi anımsayamadığım filmini izlemiştik beraber. Bir ara sen bir konuşmayı duyamayıp "ne dedi?" diye sormuştun bana. Ben de "duymadım," demiştim. Kızıp, "izlemiyor musun?" deyince sen, "saçmalama," diye cevap vermiştim ben de, "izliyorum, nasıl izlemem." Al işte şimdi itiraf ediyorum, izliyordum. Ama filmi değil, seni. Çünkü sen, o sıra bütün filmlerdeki bütün kadınlardan daha güzeldin. Sahi, hiç mi fark etmedin?

Olan oldu artık. Unutulacak olanlar çoktan unutuldu, unutulmayacak olanlar mıh gibi beynimde. Artık tek bir soru var aklımda. Cevabının hiçbir işime yaramayacağını adım gibi bildiğim fakat buna rağmen cevabını deli gibi merak ettiğim tek bir soru var şimdi...

Sahi, bu aşkta, tek ben miyim kaybeden?

***

Daha önce de yazmıştım sana. O zaman sanırım çok ciddiye almamış, alkollü ve heyecanlı diyerek sallamıştın. Mevzuyu yahut cesaretimi içtiklerime bağlayıp geçiştirmiştin. Haklıydın. Ama bunun o zaman da bir anlamı yoktu tek başına, şimdi de yok. Yeterince içtiğim vakit olanları biliyorsun. Gereğinden fazla içince olacakları bir düşün. Korkma, şu an sönmeye başlasa da içimin al sancakları, iki hâlin tam ortasındayım!

O zaman da yalnızlıktan şikâyet etmiştim. Senin oradaki benim de buradaki yalnızlığımdan şikâyet etmiştim. Hatta sitem etmiştim biraz kadere. Oysa yalnızlıkla kimsesizliğin aynı şey olmadığını, yalnızlığın bilinçli bir şekilde elde edilen bir tür konfor, kimsesizliğin ise delirten bir lanet olduğunu anlatmıştım. Kimsesiz olmadığımızı bile bile neden bu kadar sitem ettin diyeceksin. Dertten be kuzum, vallahi dertten. Biz kimsesiz değiliz, "biz" varız. Mesafe ve ıssızlık yormuştu beni, o yüzden sitem etmiştim belki, bilmiyorum.

Tevafuk, bir kaç gün sonra, hiç tanımadığım ve okudukların dışında beni hiç tanımayan biri ulaştı bana. Yazdı daha doğrusu, sosyal medya hesaplarının birinden. Uzunca bir iç döküştü, hepsinden bahsedecek değilim şimdi. Ama yalnızlığı, çocuk yalnızlığını öyle bir anlatmış ki, okurken sana söylediklerimden utandım.

"Annem ve babam öldükten sonra ablalarım da genelde işte olduğundan ben evde yalnız kalırdım. Telefonu elime alıp bir yerleri aradığımda sayın abonemiz bu bir bant kaydıdır diyen ablalar çıkardı, onlarla konuşmaya çalışacak kadar yalnızdım ben abi."

Bunları yazmış. O kadar kitap okudum, bir iki bir şey de yazdım, eh az da yaş alıp yaşamadım bu dünyada. Ama yalnızlığın bu kadar acı ve net bir tarifini görmedim. Galiba her acının en yoğun hâlini çocuklar yaşıyorlar olanca masumiyetleriyle. Ben varım, buradayım demek için ahizenin diğer tarafından gelen

mekanik bir sesten bile medet ummanın trajedisini bir düşünsene...

İkinci hâle geçmeyeyim diye kalktım az evvel mekândan. Taksiye binmek maksadıyla durağa kadar yürüdüm, sonra vazgeçtim. Hız kesmeden yürümeye devam ettim. Göğe baktım, tam tepemde bir bulut kümesi vardı. Önce koyuna, sonra yorgana, sonra da ne olur ne olmaz diye sana benzettim.

Bir şeyleri seninle ilişkilendirmeyince kötü hissediyorum kendimi. Demiştin ya hani, ben burada öylece duruyorum, sense hayatla beraber akıp gidiyorsun diye. O öyle değil be kuzum... Öyle görünse de, öyle değil! Yazdığım her satırda göz kırptım sana, annemin kurduğu sofralarda içimden hep bir tabak ekledim. Şarkılarda seni dinledim, şiirlerde seni söyledim, Allah şahidim, bir gün beraber yeriz diye dört kıştır hiç nar yemedim.

Melankolik bir orta yaş bunalımlısı mı dersin, bıçkın bir kenar mahalle külhanı mı, bilmem. "İmanın en sevdiğim şartı meleklere iman," dediğimde şartsız bir refleksle söylemiştim. Ciddiydim. Ciddiyeti her haltı sulandıran bünyeme yakıştıramasan da... Olsun. Parktaki bütün ağaçlar şahit. En az birkaç dostum, en az birkaç yüz şişe, en az birkaç bin kitap, en az birkaç milyon saat kefilimdir; şarkılardan en çok *uçurtma*'yı, saatlerden en çok on ikiyi ve kadınlardan en çok seni sevdim.... Görüşememek ne ki! Ben seni bir gün kavuşuruz diye sevmedim. Ben seni o gün hiç gelmese de vazgeçemeyecek kadar sevdim. Allah gülerse yüzümüze, amenna, oturur nar yer, Nar'ı severiz. Olmazsa da, ben yine ne olur ne olmaz diye gördüğüm her güzel şeyi sana benzetirim...

Tüm bunlara rağmen olmazsa da eğer, olursa çok güzel olacak olan... Olmazsa da eğer, uzun zaman önce kötü bir şairin yazdığı kötü dizelerle bağlarız mevzuyu. Boktan bir hayata katlanabilmemiz için değil mi zaten kelimeler? Yoksa ne işe yarayacaklar?

Ben seni severim belki de rabbim buna hazır değil
Her şeyin güzelini sever o, ideal birliktelikler ister
Seninle benim yan yana oturacağımız çekyata
Ne ilahi adalet sığar ne de diyalektik
İçime çöreklenmiş sığ bir sığır var benim
Ben seni severim sevmesine de
İş çıkarmasana şimdi ne gerek var güzelim

***

"Sen, rüyalarımda üzerine binip dolaşmaya kıyamadığım atlar kadar güzelsin."

Yedi yıl önce, daha ilk gördüğümde seni, içimden böyle söylemiştim. Yedi yıl sonra, dün gece rüyamda, yine otlarla ve atlarla beraber gördüm seni. Söylememe gerek yoktur sanırım, o dünyadaki (belki de Platon haklıdır, asıl gerçek oradadır) en güzel şey hâlâ sendin...

Sen, görmedikçe güzelliği artan, içimde bir yangın gibi hiç söndürülemeden büyüyen Melek'sin. Zaman, hayat ve başka hiçbir dert soldurmadı zihnimdeki alevlerini, saçma sapan bir hastalık mı solduracak? Sen, ben gibi değilsin. Üstesinden gelirsin. Sen yalnız geceyi değil, bütün bir ömrü aydınlatırsın...

İstanbul'da en çok Galata Kulesi'ni sevdiğini söylemiştin bir konuşmamızda. Bir İstanbul yolculuğumun öncesinde, kuleye uğrayıp, taşlarına senin için dokunmamı istemiştin. Tamam demiş, söz vermiştim. Kaç yıl geçti üzerinden... İtiraf ediyorum, yalan söyledim. Gittim koca kulenin dibine söz verdiğim gibi ama elimi süremedim. Kuleyi çepeçevre kuşatan Japonların arasından usulca sızıp eğildim kulenin kulağına "onunla el ele gelip öyle sarılacağız sana," dedim. Japonlar dilimi bilmez ama Allah şahidim. Sen durup durup kızsan da bana bilirim seversin. Sevdiğin için de sevdiğinin sözünü yere düşürmezsin. Bin küsür yaşındaki ihtiyar delikanlıya mahcup mu edeceksin beni? Bilirim, etmezsin...

Uykum, rüyam, gecem, gündüzüm iyice birbirine girdi şu ara. İsmail diye bir adamın hikâyesini yazıyorum uyku aralarında. Bencileyin silik, korkak, hep güzel şeyler düşünen ama hevesinin nazı kadere geçmeyen tuhaf bir adamın hikâyesi. Sonunda ya delirteceğim ya da öldüreceğim İsmail'i. Başlarda maksadım öldürmekti ama kıyamayacak gibiyim. Kendime acımayı bıraktım ona acımaya başlar oldum kaç gündür. Geçen seneki sinek gibi!

Anlatmıştım sana hatırlarsın. Hani geçen yaz bu zamanlar korkunç görünümlü, upuzun iğneli bir sivrisinekten bahsetmiştim. İki saatten fazla bildiğim bütün savaş taktiklerini uygulamama rağmen öldürmeye muvaffak olamayıp, sonunda pes edip, sabaha kadar kabarıp kaşınmaktan deri değiştirmiş kollarla sızıp kalmama neden olan sinek! Sabah gözümü açtığımda kanımla doldurduğu vücudunun ağırlığıyla burnumun dibindeki duvarda öylece uyuyakaldığını gördüğüm sinek. Gecemin anasını sikip beni ruh hastasına çeviren sinek burnumun dibinde uyuyordu ve tek fiskeyle onu paramparça edebilirdim. Yapamadım. "Neden?" diye sorduğunda verdiğim cevabı da hatırlıyorsun değil mi? "Kıyamadım," demiştim. Neticede aynı odada beraber uyumuştuk. Vücudu benim kanımla dolu, savaşı kazanmış muzaffer bir asker gibi uyumuştu yanı başımda. Kıyamadım. Ertesi akşam göremedim kendisini. Kanım mı zehirledi, başka yere mi göçtü, yoksa ortalama yaşam süreleri kelebekler gibi sadece birkaç gün mü, hâlâ bilmem.

Velhasıl sivrisineğe de İsmail'e de kıyamıyorum kuzum, sana nasıl kıyayım? Öfkem, kırgınlığım, sitemim zamana ve kadere. Niye, diye sorup söylenip duruyorum kendi kendime. Niye?

Sen, masallardaki korkunç ejderhaları kılıçlarının tek darbesiyle ikiye bölen kahramanlar kadar kuvvetlisin. Sen, ben ne zaman yolumdan sapacak gibi olsam ışık tutanımsın, deniz fenerimsin. İzmir güzelse, sen oradasın diye güzel. Ben olan ve

olamayan her şeye katlanabiliyorsam sen orada o kadar güzelsin diye katlanıyorum.

Meleğim, gözümün nuru, mürekkebim, ekmeğim, suyum, sevdiğim... Bitir işlerini de gel hadi. Nelerin üstesinden geldin sen, elbet bunun da gelirsin. Gel sen, ben beklerim...

KİTAP MEZARLIĞI

Kitaplar, çocukluğumun bütün eksikliklerini kapatan, bir tür çaresizlikten dolayı başlarda zorunlu olarak yakın olduğum, sonrasındaysa beni büyüleyen, dünyanın ve gerçek hayatın sıkıcılığından çekip çıkaran birer liman oldu hep. Daha önceki kitaplarımdan birinde anlatmıştım, onlarla kurduğum ilişki, okuma yazmayı bile bilmediğim zamanlarıma dek uzanır. Hâl böyle olunca kitaplara dair her şeye karşı derin ve sarsıcı bir merakım oldu hep. Sadece okuduğum, okumak istediğim ya da okuyacağım kitaplara değil evrendeki tüm kitaplara dair; sadece yeni, ciltli, şömizli kitaplara değil, "öteki" kitaplara da dair bir merak. Eskiyen, yırtılan, yıpranan kitaplara ne olduğunu çok merak ederdim çocukken. Tek haneli yaşlarımda bile, bulunduğum bütün şehirlerde önce gidebileceğim kütüphanelerin yerlerini öğrenir, yalnız başıma gidecek hâle gelene kadar babamın -biraz da zorlayarak- beni kütüphaneye götürmesini sağlar, boyumu hayli aşan raflara dakikalarca bakar, renk renk, cilt cilt yüzlerce kitabı seyrederken bile derin bir haz alırdım. Kitaplara olan mevcut hürmetim o zamanlardan mirastır bana. Sadece içeriğiyle ilgilenmem kitapların. Cildi, kapağı, baskısı, yazı stili... Bir nesne olarak da her daim değerli olmuştur benim için onlar.

Bulduğum her fırsatta kendimi kütüphaneye attığım o zamanlarda, bazı kitapların kenarından köşesinden yırtıldığını fark ettiğimde kendi kendime sorardım o kitaplara ne olacağını. Raflarda çoğu zaman lime lime olmuş kitaplar görür, onların öylece kaldırılıp atılacağına ihtimal vermez, fakat eninde sonunda artık okunamayacak hâle geleceklerini bilirdim. Ve elbette öylece, alelade nesnelermiş gibi kaldırıp atılacak hâlleri de yoktu. O zaman ne yapıyorlardı peki kitaplara? Bir zaman kafamı meşgul etti bu soru ve bir gün dayanamayıp kütüphane görevlisi ablaya sordum;

"Abla, bu yırtık kitaplara ne yapıyorsunuz?"

"Tamir ve cilt işleriyle ilgilenen arkadaşlarımız var. Yıpranan kitapları onlar tamir ediyorlar."

"Peki tamir edilemeyecek olanları ne yapıyorsunuz?"

"Sayfaları tamamen dağılıp okunmayacak duruma gelen kitapları Seka'ya yolluyoruz!"

"Seka neresi?"

Abla cevap veremeden araya biri girdi ve bir şeyler sordu. Ne konuştuklarını anlamıyorum. Ama artık bana ayıracak zamanı kalmadığını anladığımdan, uzaklaştım oradan. Aklımda bir soruyla tabii. Seka neresi?

Ya dokuz ya on yaşlarındayım. Seka'nın ne olduğuna dair hiçbir fikrim yok. O sıralarda internet de Google da yok tabii. Çaresiz babama sordum akşam. Fakat ondan da doğru düzgün bir cevap alamadım. Kâğıt evi gibi bir şeyler söyledi ama sanırım o da bilmiyordu ne olduğunu. Ben de çaresiz başvurabileceğim tek merciye başvurdum. Hayal gücüme...

Kitaplara derin bir hürmetim vardı. Ama ölümün ne olduğu hakkında da fikir sahibi olacak yaştaydım. İnsanlar ve diğer canlılar gibi eşyalar ve kitaplar da ölümlüydü elbet. Ve ben kitapların öldüklerinde alelade nesneler gibi bir kenara fırlatılıp atılamayacaklarından emindim. Çünkü bir kere bu çok ayıptı. Hatta belki günah bile sayılabilirdi. Bu yüzden de çocuk aklımla Seka'yı bir

tür kitap mezarlığı gibi hayal ettim. Milyonlarca kitabın yan yana sıralandığı, başlarında uzun beyaz sakallı mezarlık bekçilerinin nöbet tuttuğu ve onlara ezberden kitaplar okuduğu huzur dolu bir mezarlık... Evet, yıllarca insanlara kendilerini sunarak hizmet etmiş kitaplar, öldüklerinde bilge muhafızlar tarafından sonsuza kadar kulaklarına kitaplar okunarak ödüllendiriliyorlardı orada. Evet, Seka olsa olsa böyle bir yer olabilirdi.

Uzun süre bu hayal oyaladı beni. Nerede eski, yıpranmış, cildi lime lime bir kitap görsem "az kaldı," diye mırıldandım hep içimden "az kaldı, yakında Seka'da dinleneceksin!" Seka benim için Godot gibi, Kayıp Cennet gibi, Thomas More'un Ütopya Adası gibi, Rahip Johannes'in Krallığı gibi düşsel ve gizemli bir yer, bir fantastik mekân, gelmesi beklenen ve geldiğinde bütün düşmüşleri kurtaracak bir kahraman, mesih haline gelmişti adeta...

Okullar sadece hayatı ve dünyayı değil hayal kırıklıklarını da öğrendiğimiz yerlerdir. Seka'nın aslında ne olduğunu da okulda öğretmenimden öğrendim yıllar sonra. Selüloz ve Kâğıt Fabrikası gibi bir şey demekmiş. Eski kitaplar ve kâğıtlar oraya yollanır, orada hamur hâline getirilip yeniden kullanıma sunulurmuş. Aslında sevinmek gerekebilirdi bu duruma. Bir tür ölümsüzlük gibi bir şeydi bu. Ama sevinmedim. Hayallerimle inşa ettiğim mezarlığı belleğimin kalbine gömdüm ve konuyu kapattım. Uzunca bir süre de hiç açmadım. Çünkü bir şeye dair, (her neye dair olursa olsun hiç fark etmez) kuvvetli bir hayal kurarsanız ve o, devletin rasyonel kurumlarında gözünüzün içine baka baka "çat!" diye kırılırsa derhal içinizdeki konuyu kapatırsınız. Devlet adabı ve milli eğitim realitesi bunu gerektirir. Ben de öyle yaptım. Konuyu kapattım.

Derken, birkaç yıl önce okuduğum bir internet haberi deli gibi sevindirdi beni...

"Zarar görmüş Kur'an-ı Kerim'leri itina ile korumak isteyen Pakistanlılar, Belucistan eyaletinin başkenti Kuetta'ya 10 kilo-

metre uzaklıktaki Cebel-i Nur-ul Kur'an adlı dağın altına onlarca tünel ve mağara oydu."

Evet, ben de bir dağın altında hayal etmiştim mezarlığımı. Demek gerçekmiş!

"1992'de kardeşi ve üç arkadaşıyla tahrip olmuş Kur'an-ı Kerim nüshalarını korumak için çözüm arayışına girer. Nüshaları toplayıp bir yerde yakmayı düşünen girişimciler bunun Kuran'a saygısızlık olacağını düşünerek vazgeçerler. Beş kafadar, zarar görmüş nüshaları şehre uzak bir noktada Süleymani Sıradağları'nın uzantısı olan bir dağın altında muhafaza etmeye karar verirler. Girişimciler, az hasarlı mushafları oydukları odacıkların içine yerleştirdikleri camekânlarda sergilerlerken, ciddi hasar görenleri ve hadis kitaplarını da çuvallar içerisinde koridorlar boyunca istiflerler.

Zamanın ilerlemesiyle hem mushafların hem de oyulan tünellerin sayısı ve uzunluğu artar. Temmuz 2014 itibariyle doksan binden fazla Kuran ve hadis kitabının bulunduğu Cebel-i Nur-ul Kur'an adlı dağ, yerli ve yabancı turistlerin uğrak noktası hâline gelir."

Soruma cevap vermeyen kütüphaneci abla ve soruma cevap vererek beni derin bir hayal kırıklığına uğratan öğretmenim hâlâ yaşıyorlar mı bilmiyorum. Ama eğer yaşıyorlarsa ve bir şekilde bu yazdıklarım ellerine geçerse ikisinin de ellerinden öptüğümü bilmelerini isterim. Ablanın işi vardı, bu onun suçu değildi. Belki de kitapların kıyma makinesi gibi makinelerde paramparça edildiğini kütüphanede öğrenmemin kötü olacağını düşünen Allah organize etmişti o durumu. Öğretmenime gelince, o zaten öğretmendi, işi doğru olanı anlatmaktı ve o da işini yaptı. Ama yine de, belki ikisinin de bilmediği bir şeyi biliyordum ben o zamanlar. Kitaplara (tek bir kitapla sınırlı da olsa) hürmet edilen, onların ölülerinin el üstünde tutulduğu ve saygıyla başlarında beklenilen bir yer varmış...

Ha ayrıca, Seka da çoktan kapanmış...

SAMAN KÂĞIT, TRAFİK HOCASI VE BİLİNÇALTIM

Binalardan bir binadayım. Sınıflardan bir sınıf. Hiç kimseyi tanımıyorum. Kafka'nın ya da Sartre'nin kahramanları kadar sıkılıyorum en az. Ama benim sıkıntımdan egzistansiyalist manifestolar falan çıkmaz. Ya eciş bücüş şiirler çıkar yahut kendimi elimi geçen ilk kravatla asma isteği. Arthur Nersesian'ın dediği gibi. "Mazoşist miyim? Hayır. Kader sadist."

Babamın zoruyla geldim bu saçma yere. Lâzım olurmuş, dursunmuş bir kenarda. Peki babacığım, sen öyle diyorsan! Daha bebeliğimden sevemedim arabaları. Yaya geldim dünyaya yaya giderim bana kalsa. Ama işte babam. Tutturdu illa ehliyetin olsun, bir kenarda dursun. Dursun bakalım...

Yanımdaki adam da benim gibi tedirgin, konuşamamanın getirdiği bir telaş üstümüzde. Birbirimizden bekliyoruz başlangıcı. Ama ben konuşmam, daha çok beklerim; başlangıçta çekingen sayılırım biraz. Sonradan açılanlardanım. Hatta hiç açılamadığım da çoktur. Ayıkken hele, mümkün değil. Ama ehliyet mühim iş. Hele kurs, aman tanrım her taraf devlet. Ayık geldim mecbur. Solumda da bir eleman var. Çocuk güzel sanatlarda okuyormuş, çizdiği kara kalem arabadan belli. Sürücü kursunda

araba resmi çizen bir sürücü adayı. Kimdi o çizdiği resimde kendini resmeden ressam, Velasquez miydi? Emin olamadım şimdi, Veysel olsa "şak!" diye bilirdi. Neyse işte, hünerlerini sergiler insan evvela, sonra kendini gösterir. "En silik duruşlarımızın bile nedeni bilinçaltımızdaki dikkat çekme isteğidir," demişti. Freud. Yoksa Jung mıydı? Neyse!

Kilit soru geldi işte. Benimle tanışmayıp da konuşmak isteyenlerin şaşmaz sorusu; öğrenci miyim? Yaratıcı olsak ya biraz, erkekler direkt araba markası sorsa ya da tuttuğumuz takımı; kadınlar birbirlerine iğne oyası örneği. Neden hemen meslekleriniz? Ne iş yaptığımıza göre pozisyon alan vahşi hayvanlara benziyoruz. Ona göre ciddiye alacağız ya da küçümseyeceğiz ya birbirimizi. Elli bin yıllık sosyal evrim bu kadar geliştirebildi bizi. Yaşasın antropoloji!

Bu soruya yerine göre cevap veriyorum açıkçası. Bazen öğrenciyim diyorum. Hangi bölüm? Felsefe. Ya da bazen hocayım diyorum çünkü soranın tavrından küçümser bir hâl seziyorum. Tabii beğenilme ya da takdir edilme dürtüsü de var alttan alta. Ama sadece bende değil, hepimizde var bu, o yüzden sevdiğimiz şarkıları başkaları da dinlesin isteriz. İstemez miyiz yoksa? Şairim ya da yazarım demedim bugüne kadar hiç kimseye. Hatta kendime bile demedim. Kendimi mi küçümsüyorum yoksa yazarlığı mı gözümde çok büyütüyorum bilmiyorum. Bazı durumlarda sizin ne olduğunuza siz değil de başkaları karar vermeli belki de. Başkaları size şair dediğinde şair sayılabilirsiniz evet ama ortalıkta ben şairim diye dolaşmanın da biraz arsızlık olduğunu düşünmekteyim.

Bunları yazarken meraktan çatlıyor yanımdaki memur giyimli adam. Çaktırmadan bakıyor ne yazıyor bu lavuk, diye. Hayatın anlamını yazıyorum memur giyimli adam, katılsana bana. Ya da bekle, boş ver. Beklemekten sıkılmış, sinirli, ayak hareketlerinden belli. Sahi beklemekten sıkılırız biz, en büyük ulusal

özelliğimiz bu bence. Hayatımız beklemekle geçer; otobüsü, vapuru, ay başını, emekliliği, aşkı falan filan. Ama hâlâ alışamadık buna. Bekleme kursları da açılmalı çünkü biz bekleyemiyoruz, saçmalıyoruz, suçsuz insanlardan alıyoruz hıncımızı, doktoru beklerken sinirlenip sekreterine bağırmamız da bundandır, masaya iki dakika geç bakan garsonu fırçalamamız da.

"Neyse hoca geldi arada, devam ederim."

Trafik hocasına "hocam bana beklemeyi öğretin," dedim. Yok demedim, diyemedim, desem bu kadar düşünmezdim. Eğitmen sanırım en bilgesiydi işinin "Söylenmeyen her söz bilinçaltına yük olur," dedi. Çok yüklüyüm o halde hocam. Önce kavşaklarda geçiş hakkı kimde onu öğret sonra yüklerimden kurtulmayı. Araba kullanmaktan zerre hoşlanmadığım halde ve muhtemelen hiçbir zaman arabam olmayacağını bile bile bu sikik yerde ne aradığımı anlat bana. Müfredat dışı mı? Etme be hocam! Meslektaşız şunun şurası ne var? Nasıl? Öğrenciyim mi dedim. Af buyurun hocam, bilinçaltı sürçmesi!

Bu yazdıklarımdan dersi dinlemediğim düşünülmesin. Dinledim, anladım bile. "Anlayışlı biriyimdir hocam, anlaşılmayı öğretin," dedim. Yok, aslında diyecektim ama birden konu değişti, hoca anılarına daldı. Al sana bir yük daha bilinçaltım. Neler çekiyorsun elimden ve korkuyorum dile gelmenden.

Nereden çıktı bu kadar şey? Çok basit aslında; saman kâğıttan verdiler sürücü kursu not defterini.

AZ SUSSUN HERKES

Camdanmış kalbi. Çıt diye kırılıverdi. Ne bilirdim. Lise ikide ve üçte iki yaz üst üste marangoz yanında çıraklık yaptım ben. Lame, masif, hızar, laminant, MDF, anlarım hepsinden az buçuk. Ama insan ne zaman, neye kırılır her zaman bilemem! Çekiç, matkap, işkence, gönye burnu, kırlangıç kuyruğu... Verin elime bunları ve bir parça tahta verin, ne isterseniz yaparım size. Ama bir tek onun istediklerini yapamam, yapamadım!

Camdanmış kalbi. Çıt diye kırılıverdi. Ağaca sert davranmazsan o sana hükmeder dediydi benim ustam. Kulağıma küpe ettim bu lafı, kendim dâhil herkese ve her şeye öyle davrandım kimse bana hükmetmesin diye. Ama camdanmış onun kalbi, bilemedim, ne bilirdim?

Ömrümde hiç ortayı görmedim. Sevdiklerim, öğrencilerim, tanıdıklarım... Ya nefret ettiler benden ya da pazarlıksız sevdiler. Aşağı yukarı kırk yaşıma geldim. Ama hâlâ, her gün yeni bir şeyler öğreniyor, yeni bir şeylere şaşırıyorum. Hayatın büyüyemeyen çocuğu gibiyim... Bahadır, işin yoksa alsana beni, şehre tepeden bakan bir yerde çay içsek Coşkun'u da alıp.

Haa Coşkun var bir de. Her bokumu bilir, beraber büyüdük desem yeri. Coşim, iyi değilim ben be ya!

Bazı insanlar vardır. Hayata karşı beceriksiz doğarlar. İş güç mevzu olduğunda üstesinden gelseler de layıkıyla, en ufak bir yaşamak oyununu beceremez, çuvallarlar. Tanıdıklarının vicdan azabı gibi dolaşırlar ortalıkta, nasıl davranacaklarını bilemezler sivil hayatta.

Bir Melek var hakkını veremediğim, helal et desem etmez, hakkıdır... Ben de haklıyım aslında. Kötü bir şairin kitabına verdiği isim gibi... *Aslında Herkes Haklı*. Küçükken hayal bile edemediğim ne varsa hepsine sahibim. Ama büyüyünce hayalini kurduğum her ne varsa elimde patladı. Özenmediğimdenmiş, öyle diyor. Büyük yalan. Ağır sevdim ama yöntemini bilemedim. Yoksa ne demek özenmemek? Sen affetmezsin kuzum bilirim, bari tarih affetsin.

Nurullah abi, şiir okusana bana, gece biçeninden. Caner, susup içelim sakin sakin. Bahadır, naber hacım, gelip alsana beni buradan. Ömür, sen gel yeter abi, bulursun sen yapacak bir şey... Melek, ben razı değilim kendimden, sen hakkını helal et! Anne, annemsin işte ne diyeyim başka... Nar! Gelmemiş sıran be kuzum, oturup ağlayalım hadi doğmamışlığına!

Ne zaman bundan daha kötüsü olmaz dediysem çıtayı bir tık daha yükseltti hayat, var olsun! Olsun, yine de içmeyeceğim dediğim sigaraya bile başladım ya tekrar. Daha ne olsun!

Birkaç kitap, biraz yeşil, azıcık insanla çok güzel yaşarım. Ama hayatın hesabı benimkilerden büyük. Oysa o bu kadar zorken hayal kurmak ne kolay!

Utana sıkıla hayal kuruyorum artık, gizli saklı, gün devrilişlerinde. Hani zaten çoğu olmayacak şeyler de; olur da olacağı olursa, olacak olanı olduracak olan duyup, olduracaksa da oldurmaz diye. Ne kötüymüşüm lan ben!

Az sessizlik. Daha az ağrı. Daha az insan. Biraz yeşil. Biraz yüksek bir yer... Yetecek, fazlasını isteyene ver Allah'ım. Fazlasını layığına ver... Az sussun herkes. Yeter!

KAYIP HAYALLER PARKI

Herkes herkesi bir yere kadar dinler. Annem, beni sevdiğinden dinler. Sınıfta çocuklar, başka çareleri olmadığından dinler. Arkadaşlarım vakit geçirmek için, Efe, lafın sonunda ona Sürpriz Yumurta vereceğim için, kardeşim dinlemiyorsun beni dememem için dinler. Ama hepsinin bir yeri, zamanı ve sınırı var. Peki bu saatte; bu yersiz, bu zamansız, bu saçma parkta beni kim, niye dinler?

Herkes herkesi bir yere kadar dinler. O yer daha gelmemiş gibi anlatayım madem oturduğum ıslak banktan. Boğuluyorum... İnsanın bütün hayalleri mi elinde patlar lan? Hepsi mi? Yuh! Çocukken hayal bile edemediğim ne varsa sahibim. Kitaplar, oyuncaklar, düzenli maaş bla bla bla... Ama yürekten istediğim ne varsa da koşarak uzaklaştı sanki. Lanet paratoneri gibi dolanıyorum ortalarda. Şimdi ben başardım mı bu yaşamak oyununu, yoksa çuvalladım mı? Yani şimdi ben kazandıysam kim kaybetti? Ya da kaybettiysem kim kazandı? Ben kendime kaybettim diyerek Zenon'u anmanın tam sırası sanırım. Hayat dediğin tepeden tırnağa paradoks be kaplumbağaların filozofu!

İnsanlara karşı önyargılı olduğumu söylüyor. Kendisine karşı önyargılıymışım, oradan hareketle genelleme yapıyor. Bilmiyor,

onlar önyargı değil. Onlar savunma mekanizması. Bilmiyor, benim savunma mekanizmalarımdan başka hiçbir şeyim yok aslında. Bilmiyor sahip olduğumu zannettiğim ve sahip olduğunu zannettiği ne varsa alayı sahte, yanılsama, yalan!

Kötüsü gelse onu koruyacak şeyler var. Aklını koruyabilir o. Bir sürü şeyi var. Sabah kalkıp gidebileceği sevdiği bir işi var mesela. Benim yok, zorla kalkıp, küfrederek gidiyorum. Orası beni nasıl korusun? Tecrübeleri var onun. Hiçbir şey olmazsa oturur ders çıkartır. Kötüsü olsam ben hani, olsam olsam tecrübelerine tecrübe katan olurum. Kötülüğümden bile yararlanır. Her hâlimden, her durumumdan istifade eder. Çünkü o akıllı bir kere. Ben değilim!

Ama o beni öldürür. Bir kapılırsam eğer beni kesin öldürür. Kahrımdan öldürür. Sabah kalkıp işe falan da gidemem. Ayrıca B12 depolarım bomboş. Doğrudan hafızayı besleyen vitamin. Depoluyormuş onu vücut. Benimki depolamıyor. Bütün tecrübelerimi unuttum. Balık gibiyim onun karşısında. Sürüsünden kopup, görkemli olta iğnesinin gölgesini takip ederek buralara kadar gelmiş salak bir balık gibiyim. Şimdilik olta ucunu ısırmayacak kadar tedbir alabiliyorum. İşte o tedbiri de önyargı denilen şey sayesinde alıyorum. Çünkü biliyorum, ısırdığım an ölürüm. Yukarıya bir çekerse beni, ölürüm. Su hayvanıyım ben, karada nasıl yaşarım?

"Günler iyice birbirine benzediğinde yaşlanmışsın demektir," demişti babam. Babam kadar yaşlanmadım daha ama babam kadar yaş aldım. Yeşerdim. Filizlenen bir dal gibi değil ama. Yosunlanan bir taş gibi... Neyin var diye soracaklarından korktuğumdan tanımadığım insanların olduğu yerlere gidiyorum hanidir. O da fena ama. Umursanmamak da umursanmak da bela. Çare? Park! Acaba?

Oysa umutla hazırlamıştım ben bavulumu. O nereye derse oraya gidecektim mutlak bir inançla. Bavul hâlâ kapının yanın-

da. İçinde kazaklar, pijamalarım, tıraş takımım... Sakalların çok uzamış dediydi bir konuşmamızda. Söz vermiştim, yanındayken kesecektim. Yalan söylemiş, umurunda değilmişim. Şimdi elim kaldı sakallarımda... Karın eridiği yerde güneşin hükmü vardır. Güneşin küstüğü yerde yağmurun. Yağmurun kesildiği yerde gökkuşağının. Hatırsız bir doğa olayı gibi oturakaldım oturduğum yerde. Şimdi Allah'ını seven söylesin, ben bu kadar hayali niye kurdum?

"Parklar gündüzleri çocukların, akşamları ailelerin geceleri de bizim gibilerindir," demişti vakti zamanında deplasmandaki bir parkta tanıştığım ev sahibi şarapçı abi. Başka şeyler de konuşmuştuk ama çoğu hatırımda kalmamış. Şey demiştim ben de, "Abi bizim gibiler derken kimi kast ettin?" Cevap vermeyip gülmüştü, ben de çok üzerinde durmamıştım bizim kim olduğumuzun, kimsek kimdik işte!

Şimdi şimdi anlıyorum o abinin biz derken kimlerden bahsettiğini. Biziz işte, biz!

Kabul. Genişçe bir park ayarlayın bize. Sonra ne yapacaksanız yapın kendi kendinize. Mülk de sizin olsun, hırs da... Geniş bir park verin sadece bize. Bize; beceremeyenlere, aranıza karışamayanlara, herkesin ölüsüne ağlayanlara, en ufak bir tebessüme aldanıp avlananlara, kitabı sizin gibi okumayanlara, inandığına sizin gibi inanmayanlara, köprü altı bebelerine, evden kovulanlara, tinercilere, kimsenin sevmeye yanaşmadığı çirkin kedilere, köpeklere, her sabah "ne işim var lan benim burada?" diyerek yeni güne göz açanlara, annesinin hiç sevmediklerine, babasının hiç sevmediklerine, sevdiklerinin hiç sevmediklerine, devletin hiç sevmediklerine... Yalvarırım, bir park verin lan bize.

Tamam siz iyisiniz biz kötü.

Tamam siz galipsiniz biz mağlup.

Tamam dua bile ederiz, çomak değmesin tekerinize.

Tamam, eğdik boynumuzu, tamam!

Bir park...
Genişçe bir park gösterin bize
Gerisi komple sizin olsun
Genişçe bir park verin tek bize...

NİYE ÇALDIN LAN HEYKELİ?

"Niye çaldın lan heykeli?"

"..."

"Altın değil gümüş değil oğlum. Satsan para etmez. Götüne mi sokacan lan heykeli, n'apcan?"

"Amirim parası mesele değil. Para için yapmadım valla."

"Niye çaldın lan o zaman?"

"Amirim çalmak demeyelim de..."

"Gözünün üstüne bi' çakarım görürsün şimdi! Ulan it, iş mi öğretiyon sen bana? Çalmak demeyelimmiş. Çalmışsın işte, ne bıdı bıdı yapıyorsun?"

"Amirim bakıyordu ama."

"Kim bakıyordu?

"Heykel. Çok hoşuma gitti amirim. Komik görünüyordu. Tanımıyordum kendisini. Bana gülümsüyordu. Koşarak gidip sarıldım. Metrobüsle evime götürdüm. Benim hiç arkadaşım yoktu. Onun için aldım."

"Ulan deli. Çaldığın heykel Avanak Avni heykeli. Kadıköy'ün simgelerinden. Oldu olacak meydandaki boğayı çalsaydın?"

"Ben ne bileyim heykelin ünlü olduğunu amirim. Tanımıyordum ki. Tanısam zaten almazdım."

"Oğlum bak işimiz gücümüz var. Uğraştırma bizi, hadi güzelce anlat. Niye çaldın?"

"Amirim yeminle bak, anlattığım gibi oldu. Dolaşıyordum. İş bakıyordum. Evliyim ben. İki de çocuk var ellerinden öper. Ama beni it yerine bile koymazlar. Arkadaşım da yok benim hiç. İşte öyle dolaşırken gördüm bunu. Bana bakıyordu. Başta emin olamadım. Bana kimse bakmaz amirim. Çocuklarım bile bakmaz. Dışarda da kimse bakmaz. Görmezler yani. Ama o bana bakıyordu. Gülümsüyordu da. Yanına gittim. Sarıldım önce. Hâlâ gülüyordu. Dedim, tamam bu benim arkadaşım olur. Bir iki salladım, koptu alttan. Aldım metrobüsle eve götürdüm. Çok yalnızdım amirim. Evliyim ben. İki çocuk var ellerinden öper. Ama bana hiç gülümseyerek bakmazlar. Kimse bakmaz. Benim de bir arkadaşım olsun diye aldım."

"Vay arkadaş. Ulan biz şimdi ne yazacaz tutanağa? Heykeli yalnızlıktan çaldı mı yazacaz? Ulan bir tane de akıllı adam bulmayacak mı bizi bu Allah'ın belası karakolda?

"Sen bilirsin amirim. Nasıl dersen. Vaziyet bu."

"Vaziyet buymuş. Vaziyetini sikeyim senin. Allah'ın delisi. Oğlum günlerdir ortalık yıkılıyor. Bütün haberlerde bu olay var. Neredeyse insanlar heykelin bulunduğu yere gidip eylem yapacaklar. İkinci bir gezi hareketi mi başlatacan sen lan puşt? Anarşist misin lan sen?

"Neymiyim amirim?"

"Ulan senin de amirinin de! Bana bak. Mecbur mahkemeye sevkedecez seni. Olay basına da yansıdı. İnternette de herkes bunu konuşuyor. Ama bi' cacık olmaz bu işten. Bana kalsa seni içeri tıkar akıllanana kadar da salmam ama olmaz o iş. Sen burada anlattıklarını olduğu gibi hâkime de anlat, 'götürün bu siktiğimin delisini,' der yollar zaten, yırtarsın!»

"Eyvallah amirim."

"Ama bak bir kere daha böyle bi' bok yersen yamulturum seni."

"Yok yapmam amirim. Yapmam..."

"Yalnızlıktan kafayı tırlatacak gibi olduğunda gel karakola beni bul. Çay söylerim, laflarız. Ben de yalnızım oğlum. Herkes yalnız lan. Bakma etrafın kalabalıklığına. Aslında herkes yalnız... N'apalım amına koyim, hepimiz gidip birer heykel mi çalalım? Herkes bir şekilde idare ediyor işte. Felsefe yapmanın ne âlemi var? Akıllı ol, yapma öyle şeyler. Ha illa çalacaksan da git Atatürk heykeli falan çal da biraz karizman olsun. Avanak Avni ne lan?"

"Yok amirim yapmam. Tövbe yapmam. Yapmam da..."

"Ee, ne yapmam da?"

"Amirim, çok güzel gülüyordu be. Arada görmeye gitsem bir şey derler mi? Söz valla elimi bile sürmem."

BÜTÜN BİM'LER DOKUZDA AÇILIR

Sessizce ağlıyordun. Bir damla bile yaş akıtmadan üstelik. Akıtamadığın yaşların kokusu geldi burnuma, öyle anladım. Bazen bazı şeyleri bakıp görmeden de anlar insan. Ve hâliyle sonradan olacakları da... Bunun sonu ne kadar tehlikelidir gayet iyi biliyordum. O yüzden konuyu değiştirmeliydim. Aklıma bir şey gelmedi başta. Sonra umutsuzca mırıldandım;

"BİM'e önümüzdeki hafta *Star Wars* oyuncakları geliyormuş, duydun mu?"

Öfkeli mi şaşkın mı olduğunu pek kestiremediğim bakışlarla süzdün beni. Konuşmaya başlayınca öfkeden şaşkına döndüğünü anladım.

"*Star Wars* oyuncağının amına koyim!"

Galiba ilk kez bu kadar net küfrediyordun benim yanımda. Sanırım bunu sevdim. Ama bunu sevdiğimi belli etmek de çok tehlikeliydi. Duymamış gibi yapıp devam ettim.

"Dört figür var. Darth Vader, Anakin, Obi-Wan-Kenobi, Stormtropper. 19.90 liradan verecekler. İnternetten baktım en ucuz satan sitede 49.90 liraya veriyorlar."

"Allah belanı versin Ali!"

Allah belamı versin Ali! Vermiyor ki. Verse... Vermiyor!

"Bu Anakin'le Darth Vader aynı adam aslında. Yani aslında Darth Vader başlangıçta Anakin Skywalker'dı. Sonradan kolunu bacağını kestiler, bir şeyler oldu Darth Vader'e dönüştü."

Öyle bir bakmaya başladın ki, *Star Wars* mevzusunu iki dakika daha uzatırsam kafama bardağı yiyeceğimi anladım. Ve anladım evet değişmiyordu konu. Değişmeyecekti. Susalım dedim madem. Suskunluğun evrensel asaletine sığınmak istedim. Öfkeli bir kadının yanında susmak kadar tehlikeli çok az şey vardır dünyada, herkes bilir. Buna rağmen sustum. Nasılsa bir ara biri dayanamaz, o zaman da kopar kıyamet, n'apalım!

Sessizce ağlamaya devam ediyordun. Sesini duydum bu kez yaşların. Kurumaktan son anda kurtulmuş şelale gibiydiler. Berbat bir gerilimin sessizliği ve akıtamadığın yaşların sesinden başka hiçbir şey yoktu sanki oturduğumuz mekânda. Gözlerimle fıstık istediğim garson bile korktu sessizliği bozmaktan, parmak uçlarında getirdi fıstığı.

Ben oldum tabii o dayanamayan! Bütün mağrur kadınlar gibi sen de gerektiğinde bir milyon saat susarak bakabilirdin karşındakinin gözlerine. Lakin benim ne o kadar sabrım vardı ne de cesaretim. Mecburen harakiri yaptım!

"Gitmeliydim. Kaldıkça daha çok uzaklaşıyordum senden. Hep yanında kalabilmek için, gitmeliydim."

Artık görüyordum gözyaşlarını. Bir de tutup seni öpsem yanaklarından tamamlanacaktı beş duyumun *puzzle*'ı.

"Ne anlatıyorsun sen be!"

Sahi, ne anlatıyorum lan ben? Ne anlatacağım, standart, korkak erkek yavşaklığını edebiyatla soslayıp masaya koyuyordum işte. Yer miydin sen bunları? Yemezdin elbet. Ama öyle söylenmezdi. O yüzden öyle söylemedim.

"Sıkıldım," dedim. "Yorgundum, (aslında üzgündüm ben ama yorgunum dedim) dinlenmek için gittim."

Gözyaşların parkelere kadar ulaşmıştı artık. Vakurdun ama...

Sırf bu yüzden bile sana oracıkta bir kez daha âşık olabilirdim. Ama yorgundum. Yok yok üzgündüm. Yine de bir gayret hamle yapıp sarılmak istedim. Saçlarını okşayıp, gözyaşlarını öpüp, geçecek demek istedim. Yapamadım. Üşendim. Çünkü yorgun ve üzgündüm. Çünkü...

"Beşiktaş'ın maçı var," diyebildim diye diye.

"Burada Digitürk yok, kalkalım mı?"

Sikeyim Digitürk'ünü dersin zannetmiştim. Demedin!

"Olur, kalkalım."

Yine son derece asildin. Ben dünyalar eziği!

Kapıda el sıkışıp ayrıldık. Bari orada sağlam bir tokat indirseydin suratıma. Biraz da olsa kötü anma fırsatı verseydin seni bana. Vermedin.

"Hoşça kal!" dedin soylu soylu. "Güle güle!" dedim salak salak. Hâlâ ağlıyordun. Karanlıktı ama sezdim bu kez de. Öylece ayrıldık...

Ben barlar sokağına içmeye geldim. Sen muhtemelen eve gittin, ağlamak için... Beşiktaş 2-2 berabere kaldı. Maç biter bitmez seni aramak istedim. Arayamadım. Yorgundum... Ve üzgün... Parkta oturdum bir süre. Eve girdim sonra...

Saati sekiz otuza kurdum. Cumaydı çünkü yarın. Dokuzda açılıyordu BİM...

Ali Lidar, *Büyük Kederler Küçük Öyküler* kitabıyla yaşamın ağrılı yanlarına neyin merhem olacağını gösteriyor okuruna. Bu öyküler görünmez bir yara bandıyla gezdirecek okuru, onların ruhlarını parçalayıp tekrar onaracak. Samimi dili ve sarsıcı kurgusuyla her biri tekrar tekrar okunacak öykülerden oluşan *Büyük Kederler Küçük Öyküler* dalgalarıyla kıyıları döven, seyredenin gözlerini ayıramadığı masmavi bir deniz gibi içine çekiyor okuru.

"Mutluluk ve mutsuzluk, hayatı kendisiyle anlamlandırdığımız ya da zehir ettiğimiz iki düşman kardeş. Hedonistler felsefenin merkezine koymuş mutluluğu, âşıklar sevdiklerinin gözlerinin içine, annem reçel kavanozlarının dibine..."

/ithakiyayinlari
/ithakiyayinlari
/ithakiyayinlari
ithaki
www.ithaki.com.tr
İnternet satış:
www.ilknokta.com